

310766

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 10
సంపుటము ౧౦

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ జనవరి నెల 17-వ తేది గురువారము
ఉధిరోడ్లారి నామ సంవత్సరము, పుష్యమాస శుద్ధ ఏకాదశి ౧౧.

No. 142
సంచిక ౧౪౨

CALENDAR AMRUTANJAN CALENDAR

with a three coloured halftone Picture of

“MAHATMA GANDHI”

1924

అమృతాంజనము క్యాలండరు
గాంధీ మహాత్ముని

1924

పటము రంగులతో ముద్రింపబడియున్నది.

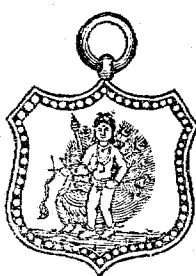
క్యాలండరు 1-కి నెల 0-4-0.

పి. పి. నామా 0-6-0.

వెంటనే వ్రాసికొనవలెను.

అమృతాంజనము డిపో, 6, తంబుశెట్టివీధి, మదరాసు లేక 109 వేరి రోడ్డు, బొంబాయి.

సుందరమైన పనితరము! బహుమాన పతకములు, డాలర్లు న్యాయమైన ధరలు!!

పీటిని కోరిన ప్రతి యొక్కరూ తప్పక మా ప్రదర్శన కాలకు రా ప్రార్థించులు. నీరు పెండి, సవరణబంగారుకు

పూచీ నిచ్చెదము. కృత్రికముగా లేనివో వాపసు తీసుకొనెదము.

5

మా వద్ద ఇవి అనేక సాగైన మోస్తరులలో సిద్ధముగా నున్నవి. లేనివి అర్జించిన మీరు భార్య కాలములోగాతయారు చేసి యిచ్చెదము. తరుగు సహా మహారి 1/2 సవరణముకు రూ. 3, 3/4 రూ. 4, 1/2 రూ. 5, 2 1/2 రూ. 6. ఒక అక్షరము ను ఎన్ గ్రేవింగు చేయబడు మహారి రూ. 0-1-0 వివరములకు వ్రాసినను లేక నేరుచో వచ్చినను తెలుపబడును.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ, నగల వర్తకులు, 25 చెవాలబాదు రోడ్డు, మదరాసు.

వెల్లింగటన్ సినిమా

12-1-24 కనివారము నుండి 18-1-24 తేది శుక్రవారము వరకు

క్రెడిట్ టికెట్లు ప్రదర్శనములు

సాయంత్రము 6-15 గంటలకు రాత్రి 9-30 గంటలకు

కని, ఆదివారముల మధ్యాహ్నము నాటందు 12-15 గంటలకు

యూనివర్సల్ పైన్సిక్ మిస్ట్రీ సిరియల్

“రేడియోలింగు”

అను ఆట ప్రదర్శింపబడును

ఈ ఆపరాధవోధక కథయందు రాయన్నావర్తయొక్క అద్భుతచర్యలు, అశ్రద్ధవైన వింతలు చూడదగినవి. ఇటీరవాన్యములు, చుర్యలులుగల ఆట యాదికరకన్నకును ప్రదర్శింపబడలేదు.

దీనితో యూనివర్సల్ ఇంటర్ నేషనల్ న్యూసుస్ను,

హాస్యమునూ చూడవచ్చును.

వాడితెరా? వాడకుండిన తక్షణమే తెప్పించి వాడి సంతోషింపుడు!!

ఈ అద్భుతమైన లోకానుభవక కస్తూరిమాత్రము మొదటి రకం కస్తూరి, ఊంకమాపువ్వు, కచ్చకర్పూరము, అమూల్యమైన వినయాలికలచేర్చి తయారుచేయబడినది. హానికరమగు కస్తూరులందుచేరుట లేదు, పిన్నలు, పెద్దలు, ముసలివారు, బాలింతలు మొదలగు వారందరూ అనుభవకేదముతో అన్ని వ్యాధులకు వాడతగినది. 250-800 మాత్రముల బుడ్డి 1-కి ధర రూ. 0-4-0 బుడ్డు 6-కి 1-4-0 పోస్తుభుచ్చు కేసు.

ఈ చిగుర తెలుపబడినకొవధములు తప్పక మంచి గుణ మిచ్చును.

తాపా పనోదిని:—సాధారణమైన జ్వరములు, చలిజ్వరములు, మలేరియా మున్నగువాటికి మంచి గుణమిచ్చును. (64 పొట్టుములు గల) ప్యాకేటు 1-కి రూ. 1-0-0.

శివకాంతి తైలము:—బిడ్డలు పెద్దలు కాఫీలో చక్కెరలో అతిసులభముగా వారి వారి రుచున్న సునసరించి కొన్ని బొట్టు తీసుకొనిన సుఖముగా విరేచనమగును. కష్టము లేదు. సుంకలుము, అసహ్యము తుండదు. బుడ్డి 1-కి ధర 0-8-0.

సర్వాంగ బలకారి:—(కాఫీ, టీ, కోకో మున్నగు పానీయముల కేహాగ్యమును నెలమియు గాక అనేక వ్యాధులకు కారణమగును. అట్లు లేక దేహమానందు వ్యాధులను పోగొట్టి చులుబద్ధమును, లేక ఇతరవ్యాధులను రానీయక అట్లు గలుగును. అనేక నెల దెబ్బలు ఖర్చుగుచున్నది.) దెబ్బ 1-కి ధర 0-7-0.

మహా సాభాగ్య శొంఠి:—(బాలింతల పాలిటికి వర్ణనాదము కంటిది. కనినప్పుడు, తగవార వారికి సరియైన కొవధములు యివ్వవలెన వారికి కలుగు వ్యాధులన్నిటిని యిది తప్పక తుడుచును. 20 తులం బుడ్డి 1 కి ధర రూ. 1-0-0

(3) సాశ్వపు వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ శీతారావువదెద్దశాల, మైసూరు.
బ్రాంచి, నెం 331, తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు. బ్రాంచినుండి, వి.పి. లు పంపబడును. (594)

మానసోహ్లాసిని మాత్రము

30 మాత్రము 0-10-0 (పది అణాలు)

నెలములకు! (పోస్తుభుచ్చులు ప్రత్యేకము) గుణ మధికము!!

శరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగిడి వైతర్యకాలకు ఈమాత్రము దివ్యామృతము. అజీర్ణము, అరుచి, అప్రయితలు, అగ్ని మాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలతయము, పిక్కలు, పార్శ్వములు, శిరస్సు, క్రేళ్లు, అన్నలు, మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్పులను పోగొట్టి కేహమును మంచి యారోగ్యమును దెచ్చును.

ఈ మాత్రము పేహాతనోత్పలను వెంటనే మాన్పును. యిందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవముగల కౌమధ మగుటచేతను పరమహంసక్రియయని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరునామా:—

1073 ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం

పోస్తు నిమిషాలు, ఎలమర్ర, కృష్ణాజిల్లా

నోటీసు.

కృష్ణా జిల్లా యేలూరు తాలూకా భీరుడోలు రైల్వే స్టేషనుకు 4 మైళ్లు దూరమున నున్న పంగిడి గూడెము గ్రామములో నార్దు వెస్టు వల్లూరు యుపేటు యిలా శా పంగిడిగూడెం తాణా గ్రామా దులలో నున్న అయిన తంకేడు రేలయన్ను సదరు తాణా యిలా శా బాపిరాజుగూడెం గ్రామ ములోని తాటియేతయన్ను 1924 సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 6 వ తేదీ బుధవారము కగలు 11 గంటలు లగాయతు శ్రీ నార్దు వెస్టు వల్లూరు యుపేటు జమీందారి ఫిరకాఖయలో వేలం పాడించబడును. గాన వేలం పాడించబడునపుడు సదరు తేదీకి సదరు పరంగిగూడెము గ్రామములకు వచ్చి వేలం పాడు కొనవచ్చును. వేలం పరితులు పాటకాలనుండు తెలియబర్చి పుచ్చును. వివిధములు గోరువారు యీ క్రింది ఆదేశముకు వ్రాయించిన బడయగలరు.

నార్దు వెస్టు వల్లూరు యుపేటు మాజీ అధ్యక్షుడు, } V. Virayya
పంగిడిగూడెము. } Private Secretary.
10-1-24
వెం॥ నల్ల

మద్రాసు రాజధానిలో ప్రసిద్ధిచెందిన గొప్ప రైస్ మిల్ వేలం ప్రకటన

గుంటూరు జిల్లా తాళి తాల్ మండలము గ్రామములో య 2,50 కెంటు విస్తీర్ణం గల తేలి భూమిలో కట్టబడిన బిర్రడింగుల యిండ్లలో పుంచబడిన మెమరీ వగైరా రైస్ మిల్ ను 19-1-24 తేదీ ఉదయం 7 గంటలు లగాయతు సదరు మిల్లంద వేలంపాడి విక్రయించబడును. గనుక కాకలసినవారు వేలం పరితులకు సోబడి పాట పాడుకొనవలెను. మిల్లంపరం. మూడు బ 20000 బ ధాన్యంపై 17 కోట్లు. యన్ జన్, బాయిలరు, వాల్టరు, వల్టరులుండే హాలు, మార్లకోంపెనీ తాలూకు 48 హార్సు పారు గల బ్యాంక్ మేన్ బాయిలరు. డిటాకంపెనీ తాలూకు 40 హార్సు పారుల కాంపౌండు యన్ జన్, యన్ జల్ బర్ల రైస్ వాల్టరు 6, ఆ 4 1/2 బ 1 గల రంధాన్ వల్టరు 4, ఆ 3 1/2 బ 1 గల పుష్పదానియంపై సోనూ 2 యందురు సంబంధించి యెలివేటరు, కంకలు, జల్లెళ్లు, తెల్లలు, పాప్టింగులు, చక్రాలు, నీటి పంపు వగైరాలు గల కట్టెలు రైస్ మిల్.

N. B. - ముం॥ యందువిషయమై పూర్తి వివరములున్న వేలంబంధనమును తెలుసుకొనగోరువారు యీ క్రింద సంతకము చేసినవారికి వ్రాసినయెడల తెలుపబడును.

ఆదేశ :- కొల్లా కొటయ్య
కొల్లా కొటయ్య, } కొమ్మూరి హనుమంతరావు
తాళి. } మద్ది వెంకటరంగయ్య
15-12-28

వేరు పొందిన న్యూనాను పాన్ లెన్ కలములకు

గోదావరి జిల్లాకు మాకు సోల్ ఏజన్సీ యిచ్చియున్నాము. అందుగాను చిల్లరగాను కొనవలసినవర్తకము యితరులు మాకు వ్రాసిన యితరవివరములు తెలుపబడును. ఇంకా మాకుద్ద బాపెల్ల, స్వామి, వాటకుమెన్, హర్ష వేరు, పీటోలూపు, క్యాంపుకొట్టు గబ్బులు హాకెక్ దీవములు తేంగురూలు డెబిలూపువగైరా స్టేషనరీ సామానులు సరసమయినవరకు విక్రయించుచున్నాము. వై. కృష్ణమూర్తి అండ్ సన్స్, జనరల్ డిస్ట్రీబుటర్స్, మెయికోర్డ్, రాజమండ్రి.

కలరా మాత్రలు

కలరా వ్యాధికి బీజకరమైన ఆంటిజెన్లు. కలరా తగ్గిన వెంటనే మందును తినుట ఆవశ్యకము. దబ్బి 1-కి 12 మాత్రలు వెల రూ 0-6-0. అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

ఆంధ్ర దేశమునందు ఖద్దరు అభివృద్ధి

డాక్టరు పి. సి. రాయగారి ప్రశంస

బెంగాలు ఒడంబడిక తీవ్రఖండనము

గాంధీజీగారు మనోభావములను కలిగి గ్రహించి స్వార్థత్యాగమును, సర్వార్థమును ఆలోచించి సరిసరిగా మనమున్న వానిని వారలకై కల రామునిన డాక్టరు పి. సి. రాయగారిచేత చెప్పవలయును గాముగాని కాకాదాని అభిలభారత ఖాతీ ప్రకర్షన ప్రాకార భోక్త్యము జరిపి కలరా తగ్గి తగ్గిపడవ అత్యుత్ బహు ప్రతికా ప్రతినిధి ఆయనతో సంభాషించి గోరగా అందుకొన్ని కొనెను. ఆసంభాషణమునకు ఇతని విషయములలో చాటు కాంగ్రెసునుగూర్చియు బెంగాలు ఒడంబడిక గూర్చియు గూడ వచ్చెను. అందుముఖ్యములు భాగములు ఈ క్రిందివిధముగ అచ్చు బహుమతియందు ప్రచురించబడినవి:-

కాంగ్రెసునందు హిందూ మహమ్మదీయ భావము లేవు

ప్ర:- కాంగ్రెసులో మిగిలిన ముఖ్యమగు మనముకు తలపిన విషయము లే?

జ:- ఆస్వస్యమునువాతీ తలపిన ముఖ్యముగ ప్రకాశంగారి దేశభక్తల సేన గూడ అభ్యుదయిలో చాటు కాకాదా పీఠులలో గూడ జనము చుట్టును గుఠులుగుంపులు తేర డేశాంతపులో తడలితిని. ఆంధ్రదేశమునకు కేంద్రస్థానముగనున్న, కాకాదాలో చాలమంది హిందువులున్న, అగుంపుల నూటికి 99 మంది హిందువులున్న వారు వేలకొలదిమంది శ్రీపుత్రము లుగూడి శ్రీపుత్ర మోహితేంద్రునాడి అభ్యుదయము ఆయన పెద్దన్నకును వివరములనుపట్టు బాద ఆంధ్రదేశముగ నుండెను. వారికి హిందూమహమ్మదీయమధ్యయే పట్టలేను తేరము నకై యెన్నెన్నయో కట్టుముల పాలైన యాభావతమాత్రపు లిద్దరుకువారి మధ్యకువచ్చి సరికాక ఉత్సాహము వెల్లివిరిసి పోయెను. ఆకాశమును నిజముగా దేవతలగూడమాది ఆనందించుటండెను. నేను వాక్కున్న యాజ్ఞామహాసేన గారిని వారి స్వరాజ్యమునచ్చివది తలచుటలేగా అని యడిగితిని. ఆయన ప్రత్యుత్తరము అత్యుత్తముగ నుండెను. ప్రజల హృదయ పరివర్తనము గల్గుటయే స్వరాజ్యసంపాదకము గ భావించునెడల అది అదివరకే వచ్చిన దని ఆయన చెప్పెను. అభ్యుదయము ఆయనకు లభించు మత్సరమునందు ఒకటటుమంది పాల్గొనిరి చెప్పవచ్చును.

మరియొకముఖ్యవిషయ మేమనగా ఉత్సాహము దేశాలము ముక్తకాగా పోవుతప్పు అర్థము చాలాగా సాహసములపై పుష్పములను చల్లి, బాద్మలును ముత్యములపై నిలుచుండి.

అగుంపులలో నూటికి 99 మంది ఖద్దరుధరించిరి

వతే నాకు ముఖ్యముగ మనమునకు నచ్చినదియును, మన బెంగాలు దేశములు సేర్వకొనలసినదియు సోక్కుటి గలదు. ప్రతిరోజును వేదవేదజనము నామకులకృత్యముకై మాత్ర మే కన్పించుచుంది. వాటిలో నూటికి 99 మంది మరదలను ధరించుచుండిరి. బెంగాలులో నేటిజనమునకు భావించుచుండినో అది ఆంధ్రదేశమున ప్రత్యక్షమైంది. ఆకాశమును విషయ మేమనగా ప్రజలు అతి విశ్వాస బాధి అతివాగదార్తై ఇంగ్లీషు వారు కాతేను.

అచట ఖద్దరుప్రచారము జేయువారు చాలమంది నన్ను తమ గ్రామములకువచ్చి అచట ఖద్దరు ఉత్పత్తి దోడ్పడుచున్న పరిస్థితుల గమనించి బెంగాలునందు ఖద్దరును ప్రవేశపెట్టుటయీ ప్రయత్నముల సమనంతరమైనవికొనిరి.

ప్రదర్శనమునందలి ఖద్దరు

ప్ర:- మీరు ప్రారంభోత్సవము జరిపుటకు వెడలిన ప్రదర్శనమునందు ఖద్దరు అన్ని విధములను పరిశీలించుటకా?

జ:- దేశపురచేతనులు కలకు సంబంధించినవరకు ప్రదర్శనము విజయవంతముగ నుండెనయే నా కలంపు కొన్ని ప్రదర్శనములందు ప్రతి విడిదియునుండి రాటులు నూలుతో చక్కని గడ్డ నీయవరకును జూపబడెను. కొందరు వృద్ధ స్త్రీలు 40,60 నెంబరుల నూలునుగూడ కడుతుండెడి. డాక్టర్ భార్య వై శ్రీ వ ము కొం త. వ ర కు ఆంధ్ర దేశములో నిలచియున్నదని చెప్పవలయును. స్వతేభావమును నూతనభావమును దానికి చేయుక నొసగెను.

మార్కువద్దను వారి నైతికవిజయము

తమవార కాంగ్రెసులో మార్కువద్దను వారి నైతికవిజయము కానవచ్చుట పోవువారియొక్కయు బలాబలము తెలుపడె ననియు యేభావము బ్రబలియందెననియు ఆ ప్రతినిధి ప్రశ్నించెను. బాక్టరు మహాశయుడు రాజకీయ సంరంభమునకే పక్షమును గాని వహించునొల్లని వాడగుటచే ప్రభుత్వము యావినయ్యెయే యేమియును చెప్పవచ్చును తేటండెను. ఇరువత్తులములములతో నన్ని సీతముగ నుండు కరకాళము నుండినను ఆయన కాంగ్రెసునందు తలపముగ నుండు ప్రేక్షకుడుగ నుండిననియు, ఆయన వ నిర్మాణ కా ర్య క్ర ము మొ క్కు టి యే ఆ క ర్న వంతముగ నుండుట కల న యే పక్ష మును క హిం పలేదనియు ఆయన జెప్పెను. ఇంకను ఒత్తిడిచేయగా ఆయన మందహాసముతో మార్కువద్దను పక్షమువారి నైతిక విజయముగ నుండు గాన్పించెనని జెప్పెను.

బెంగాలు ఒడంబడిక

అంతట సంభాషణము, బెంగాలులో స్వరాజ్యపక్షము గావించిన హిందూ మహమ్మదీయుల ఒడంబడికపై విడిగెను. ఈ విషయమునకునీకే డాక్టరు తేనాన తలపభావమును వదిలి ఉద్వేగము గలవాడాయెను. ఆయనకి విషయమున మంచి పట్టుటల యున్నటుల గాన్పించెను. "మీరు స్వరాజ్యపక్షము ఒడంబడికను గూర్చి అడిగెదరు. అది నిన్ను మోజుకముగ వారి విభేదమును బ్రోచుచున్నట్లుటను చూపబడెడి. అట్టి కల్లోలము జరుగకుండ జూచుట ప్రతిభాగరీ తేరభవన విధి యై యున్నది. వెనుక బడియున్న మహమ్మదీయ సోదరుల సద్గమములకు అరకాళము లుండెడల నేను యెంతమాత్రమును విడుచువాడను గాను. ఈ ఒడంబడికను కాంతి గాక విభేదముల గలకైయును. భారతకాతీయతను చంపివేయును. ఇది జరిగెయెను అపోహవలన అపార్థములవలన లి నది. దీక్షకంతును మనమే విద్యారంభము, చాలమకు బాధ్యులమైయున్నాము. బాధ్యులమైయున్న ఆ ర గ లు ఆ వాల ఉద్యోగపు మార్కులను పంచుకొనుటతోనే సర్వమును ఉన్నదని భావించిరి. నాలోకి గొప్పగానూ సర్వములు భాంధీయుల ప రము గావలెనని కోరినపుడు వాక్కుపెట్టిో వ్యతిరేకము తగ్గుటను గూర్చి ఆధికవిషయమే యుండెను. మనకు అట్లు కాక సువర్ణ రమునకు 48 తేలు కట్టు మోహర్ల జడ్జిడదయో 64 తేలుక మ్మ ముక్తిడదయో కావలెను. ఇట్లు అశుభము కనీయకొనుటకై భారతీయ ప ర ము జే య న తే న ని కో రుటకప్పు మ రే మి యు ను కాదు. లక్షలకొలది మంది నోరవాయిలేకుండ బానిసలవల ఉదయము మొదలు మధ్యాహ్నమువరకును మధ్యాహ్నమునందు సాయంత్రమువరకును చెప్పుటయొద్దనిదేనీ తేదాదామునకు తోడ్పడువారి గతి యెవ్వరును గడ్డిపోదమార్తమెనకు ఆశించింపరు. ఈ పెద్దఉద్యోగముల కన్నిటికిని అంగీకరించుములాడెదమికి జపాను లో తతే జేరముల నేర్పాటు జేయవలెను. ఎంత జూచినా ప్రజలలో నూటికి 15 మందికన్న యెక్కువ యీ పెద్ద ఉద్యోగములలో లేరు. ఈ ప్రభుత్వోద్యోగముల వెంట ఒక ప్రేమక బరవిడుట మనలో గొప్పకోపమునయే చెప్పవలయును. మన వర్తకక్యా పారవశికమ ల్పియును బెంగాలీలు గాక యూరోపీయులును స్వాధీనయమకొనిరి. ఇప్పుడు మన మహమ్మదీయ సోదరులు బొంబయి యున్న విద్యను బట్టి చూచినను వారిలోయే స్వల్పభాగము మంచియో మాత్రమే ప్రభుత్వసేవయొడ్యోగములు బొందగల్గుదురు. కావున ఆ ఒడంబడిక యెందు ప్రామాఖ్యమియి బడిన కల్పిత సర్వముల విషయమై ఇంత కన్నుకోవవలసినయే. ప్రభుత్వముగ్రంథకొలది ఉద్యోగముల కోసమై యింతకై ప్రయత్నించుట మన అభివృద్ధి మార్గమునకాటంగునుగ నుండును."

"గ్రామ పునర్నిర్మాణమునకును ప్రాథమిక విద్యావ్యాపకమునకును మనము సంపూర్ణ హృదయముతో పనిజేయవలయును. వానినుండియే మనదేశమునకు మోక్షమురాగలదు." అని డాక్టరు రాయగారు చెప్పిరి.

జ్వరహరి

సీసా 1-కి వెల 0-12-0. వి. పి. సహా 1-2-0. జ్వరహరిని అయిదుతూటలు నేదించిన పట్టు విద్యుత్తు జ్వరములు. చలి పురాణ్యములు మొదలగు శుభద్ర జ్వరములు మోసును. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

నాయకుల ఆంధ్ర దేశ పర్యటనము

తామ్రాజ్యమునకు రిలే పాఠశాలను గురూరు విరుగంటలకు బహుశా మున్నగు ప్రభుత్వము మా గ్రామములో యుండు బాలికల విద్యను సులభముగా నిమిత్తమున అందుచేయుచున్న వ్యవస్థను చూచుటకును 9వ తారీఖు వరకు 2 ఘంటలకు వచ్చెదని తెలియజేయు. అప్పటినుండియు వీరిని ఆహ్వానించుటకు సత్సాహములు చేయుటలో గ్రామస్థులలో మోక్షముగా వాలంటీరులు మాపించిన ఉత్సాహ మపారము. రాత్రినుండునూ పనిచేసి తెల్లవారిన గ్రామములయొక్క తోరణములలోను స్వాగతములలోను నింపివేసిరి. ఎరివార్షిక్ముందరి వారు బహుశా ఊర్చి అలంకరింపు చేసిరి. తెల్లవారముననే యీ సంతోషపాఠము తెలియజరుచుటకై వాలంటీరులు యెరిగ గ్రామములకు వెళ్ళిరి. మట్లూరు, మంచాళమన్నె, మానపల్లె, మామిళ్లె, గ్రామములనుండి జన మధియగా వచ్చిరి. ఈజన మురియు కలుపుకొని మేళతాళములతో గ్రామస్థులలోని పెద్దలందరూ ఊరబయలుకు వెళ్ళి నాయకులరాకకై యెదురు చూచుచుండిరి. ఘమాన 2 గంటలకు శ్రీమతులు బహుశా, మధుకాదాన వరయరాజు మోటారులో విచ్చేసిరి. వారిని మ-రా-రా రామి నేని అప్పయ్యచాచరి గారు పుష్పమాలాలక్ష్మి తులన చేసిరి. తదంతరం గ్రామములయొక్క ఊరేగింపు చేసి పుష్పవర్షములతో బాలికలపాఠశాలలందలలోనికి విచ్చేసిరి. ఈజాగా మాధవ పెద్ది ఓట్లవరకుయొరికి యంటితో అల్పావరములను గైకొని ఓట్లము బాలికలపాఠశాలలందు ఏర్పాటు చేసియున్న బోయంగలకు చేరిరి. ఈకథకు మ-రా-రా తుది కేంజురంగయ్య శ్రేష్ఠిగారు ఆగ్రాసాధితిగా నుండిరి. సభాప్రారంభముననే యెద్దవల్లి చిన్నరాజయ్య చాచరిగారు ప్రజల తరఫున కండ్లు వస్త్రములు లాంబూల కర్పూర హారలతో సత్కరించిరి. అంతట దానిని ఓట్లవారాయగారు ప్రజల తరఫున స్వాగతమును చెప్పిరి. బాలికలపాఠశాల లోను ఉండుభాషలో ఉప్పుల కేంజురంగయ్యగారు స్వాగతమును చెప్పిరి. అందు బాలికలపాఠశాలలందును గ్రామములందును ఆభిలషాంతి కాంగ్రెసుసంఘ కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు శ్రేష్ఠికాళు శేషురెడ్డి ప్రోత్సాహము నొసంగియుండెడి బాలికల పాఠశాలలను కడుపుట దుర్గధనుని విన్నవించుకొనిరి. ఈ కంటికిని జవాబు నొసంగుచు మహాత్మునివంతుడు ఖద్దర్ మోక్షు సాధనమనియు అవి అందరధిపతివలయునని యుక్తి ప్రోద్బంధపును కనీసము ఒకగంట కాలమైనను రాజును కడుపుటయొననియు, బహుశాగారు ఉద్బోధించిరి. అంతట మధుకాదానగారు లేచి శ్రీలక్ష్మి శ్రేష్ఠికాళు గంభీరశాస్త్రము నొసంగుచు మోక్షముగా శ్రీలక్ష్మి ఖద్దరు పరమపితృప్రేమ సతీమతి తెలియపరచిరి. వీర్లకూడా బాలికలపాఠశాలను సందర్శించుటకు చాల సంతోషించిరి. ఈ గ్రామముందు మద్ది లక్ష్మీనృసింహం గారి కుమార్తెను చక్కని కంఠములతో మంగళపాఠిని పాడిరి. అంతట జయజయధ్వనులతో సభముగిసెను. (ఒక విలేకినిండి)

బాలికల పాఠశాల

తెలంగాణ, జన 15: — సమవారమునాడు తెలంగాణ బాలికల పాఠశాల ప్రధానవారము కార్యక్రమము నూనెనుగా నిర్వహించి అలంకరింపబడిన మండపమునందు ప్రారంభింపబడెను. గురూరు 1000 మందిశ్రీలు, 2000 మంది పురుషులు విచ్చేసిరి. దినాన గారు, కాన్సిల్మెంట్ గారు, సభ్యులుగా మున్నగు ఉత్తీర్ణులు వచ్చియుండిరి. దినాన ఎ. ఆర్. బెనర్జీగారు అధ్యక్షులుగా నుండిరి. సంగీతము వాటి విలాస పాఠశాల బాలికల కోలాటము, బాలభటుల ప్రదర్శనము, జరిగిన పీఠం పుట్టి జన్మించు చంద్రశేఖర అయ్యగారు స్వాగతోపహ్వానమును జరిపిరి. కంకర నారాయణ రావుగారి ఉపహ్వాన సానకరము అధ్యక్షుడు ఉపసగించెను. ప్రదర్శనము వాటివిలాస పాఠశాల హాలులో యేర్పరచిరి. ఊరేగింపుతో కుతుల యాశోక్కుమవకు సుబంధించిన కస్తూరుగి, ఉయ్యలలు, చెమిలు, పాలుబుట్లు శేర్పేడి వని. రెండు మూడు బ్లాకులలో పైకి, మలేయా వాడ్యము తెలుగువల్లి యుగనో వాటి నెట్లు నివారించుటయో దొడవబడెను. వేలొక భాగమున కుతులకుపాటు ఉచితముగా బోయించుటకు కుతులకు సుబంధించిన కస్తూరు వేలొక భాగము ప్రదర్శించబడెను. బోయించుటకు యావము (మోడల్) ఒకగంటలో కమర్చు బడెను. మావలలు దీనిని మెచ్చుకొనిరి. చివరగిలో మంత్రి సానులనిగోల్పి ఆధునికవిధానము ప్రారంభించి విధానము పరిపూర్ణముచేసెను. (స్వరేఖవిలేఖరి.)

మహాపరీక్ష

నిర్వాహక కార్యక్రమము

సి. రాజగోపాలాచారిగారు ఎం. ఇండియాపత్రికయం దిలుల వ్రాయుచున్నార:—
నిర్వాహక కార్యక్రమముపై దృష్టిసంకల్ప యోగ్యతను తేలిక వలెనని కాంగ్రెసు విలేజులుగ స్పష్టముగా వాటిని విధించెను. ప్రచారము కాంగ్రెసుయందలి భక్తిశ్రీయందు యీ ఆజ్ఞా నిర్వహించుటకు మింగును బాధపలసియున్నది. ఇకన కొలదిమాన మూలవరకు మన బాలికలపాఠశాలను సుదీర్ఘమునకు ప్రోత్సహించితిమో కానేరదు. మనమిప్పుడు ప్రపంచవిధులనుబట్టియే జయభజనము లాధారపడియుండును. ఈకొలదిమానములతో నెటి ఆవేగము గాని హడావిడిగాని యుండరాదు. వంతు యిక్కాలమునందే మనకు మహాపరీక్ష గల్గునుచున్నది. భారత దేశము మరల అసహాయోద్యమవలన యెట్లున జేసి నిశ్చల మగు కార్యసాధనమును బలమును ప్రదర్శించి విలేజులపాలనమును సాధ్యము చేసి స్వరాజ్యమును దృఢమగుట వాడులమైన సాపించునా? ఇదియే మోక్షముగ (పత్తి). దీనికీకమ్మ ప్రత్యుత్తరముమీదనే మన ఉద్యమచారిని మార్గదర్శియుండును.
మన ప్రచారము యీ నాలుగు సంవత్సరములనుండి యును యెంతటి కష్టములైన ప్రోత్సహనములతో నోన్సుకొని, మాతృభూమి యాశీస్సునకు దగిలెటలు దృఢోద్దేశముతో ప్రోత్సహించుటలతో నుండిరి. ఈ మాటకాదని యెంతటి కూరాత్ముడైన జనబాల్డు. ఇప్పుడు యెదివరకు కష్ట యెక్కువ పరీక్షా సమయ ముదించెనది. మనము స్వాతంత్ర్యమును బొంద తగి యున్నామని నిర్ధారించుటకు ఇంకను అన్ని పరీక్షలు బాంధవము ననియే సర్వదేశపాలకు డగు భగవంతుని ఉద్దేశమే యున్నది. మనకష్టములు శిక్షలు వంచివేయుచున్నవి. ఇట్లెంత కాలమని వినుచున్నదివారము యెట్లుగతెనరు. వారిస్థానమున యీరము వచ్చి వారు కొంచెము కాలువంచి విశ్రాంతి దీసికొనువరకును సహాయము చేయవలెనని కారు కోరెదను. కాని యెట్లు జరుగ జాలదు. మహాశంకర్మపరీక్షను మనము గడుపువలసిందే భగవంతుని దయాయున్న విషయంకరముగానే నడుచును.
ఇప్పుడు జేయువలసింది నిర్వాహక కార్యక్రమము మరేమి యునులేదు. ఇతరవిషయము లెంతటి ప్రముఖము నెంతటి యులు ఆకర్షకముగా మోహకరముగా నున్నను కాంగ్రెసుయొక్క కంఠముతో ఆజ్ఞాపించిన నిర్వాహక కార్యక్రమమునందే వైదొలగరాదు. అత్యుత్తమ విశ్రాంతి లేక వెంటనే స్వాతంత్ర్యము గావలెనని పరిశీలించు అసహాయులవంటివారు నిర్వాహక కార్యక్రమమునే సావధానము చేయువలయునని కోరినది మనస్సులో అత్యుత్తమ లేక గాదు. ఈ కార్యక్రమ సాఫల్యమును త్వరలోనే మార్పుల కట్టి అవిరోధమును గలుగరాదు. మానముతో ప్రోత్సహముతో కార్యసాధనములు జేయుటయే మోక్షము.
“మాకు సంతకరములు రాజకీయానుభవముతో కడుపు నిండినది. ఇకను గ్రామమునకు పోయెదను. మంచుబాటుని యంట జేర్చుకొని రాటుమువద్ద కూర్చొనెదను. నన్ను పోనిమ్మ” అని నిన్న ఒక యుద్ధవీరుడు వినుచెట్టి చెప్పెను. “భగవంతుడు నిన్నా శిర్యించుగాక. అదియే మోక్షమునీవని” అని నేనంటిని. విశుద్ధమృత్యుసాక్షులైన వార, యెన్నియో తర్కములు గావించినను కనుగొనబడిన సత్యమును స్వభావసిద్ధముగా గమనించెదను. ప్రతికాంగ్రెసు ప్రచారకుడును ఆ వినుచెట్టి మిత్రుని లెలె యితరుల కాదర్ప ప్రాయము గ నుండుటకు సమయ మురుదించెనది. ఏదో గ్రామమును నిర్ణయించుకొనును. నీవున్న భృత్యునివలె నూలుబడుటము. నీవు జేయువలయుండు నీవున్న విశ్వాసమును, స్వరాజ్యము, బాపు వాగ్దానము జేసినటుల రాజును మూలముననే వచ్చునని ప్రజలు చెలిసికొనునటుల జేయుము. నీవు ప్రజల కిగ్గరకు పోవకలెను. వారే నీవగ్గరకు వచ్చెదరు. ఆర్థికభయపు సాధనము గానముతో నిర్బంధపడినటుల నీ గ్రామములో స్వరాజ్యము నిర్బంధపడుచున్నటుల నీవు కనుగొందువు.
కాకినాడ కాంగ్రెసు గాటము సంవత్సరమును ప్రారంభించి నదిగను, బాలు గాంధీగారి నెరవేర్చు సంవత్సరముగను నేను భావించెదను. మాజునడికిన యేమి కూలిగిట్టును. అధికముగను రాజకీయముగను దాని ప్రయోజనము మేమియని కుక్కకు వేయవలెను. ఉదయముననే లేచి మరేభర్తమునలె ఒక అరగంటపేపు నూలు వడదము. నీరాజకీయాభిప్రాయము లెట్లున్నను, కోవా రోజును చేయవలె తెలుస్తును యీ పనిని యాత్రము కాంగ్రెసు కోసమే జేయుదు. ఇదియే కాకినాడలో సమావేశమైన

బోర్డుకి జెయి

(ఎం. ఇండియా)

బోర్డు ప్రజలను నాయకులను మనము అభినందించున పుడు మహాదండర ప్రకల్పభావముల బావరాదు ఈపరీక్షలో భగవంతుడు అనుగ్రహించి త్వరలో విజయము జేపూరజేసినందు లకు శ్మములమై ఆయనకు మోక్షము. ఉద్యమము భర్తమై నవగుటయు; నిరాదంబుడ పౌరుషవాధాను భగవంతుని విధానము ననుసరించుటయు, యింతిన్న మోక్షము ప్రజల యేమైనను సరే తుదిముట్టబాచెదమని దృఢోద్దేశముతో నుండుటయు. స్వభావ సిద్ధముగల ఫలితముగ విజయముజేపూరెను. భర్తవిజయమును సత్సాగ్రహ విజయమును రెండును ఒక్కటియే. బోర్డు ప్రజల తుల్యమును సర్వస్వాధిక్యమునై ఆధారపడి యుండుటచేతనే భయ గల్గితి. ఉద్యమము భర్తమైతే సర్వమైతే నపుడే సత్సాగ్రహము సాధ్యమై ఆ ముష్టి యు మగును. మిగిలివచ్చు అది సీచానకరముమై బోర్డును కన్న యేవిధముగను మంచిది గావించును. అట్టిది కొంతకాలమువరకు విజయమునందయుండుట గానింపవచ్చును. కానిత్వరలోనే దీని నించిపోవును. బోర్డులోనలె ఉద్యమము భర్తవలె మైచి విజయము నిశ్చయము. దీనిని త్వరలో నుద్దేశించుటకు బాంధా యి ప్రభుత్వమువారి సభిసంబంధపలసినదే. వారు స్వీయప్రతిష్ఠను పాటింపక ప్రోత్సహముతో విషయము లన్నిటిని క్రమముగా నుకరించిరి. పరాజయము గూడ ఆపరాజయము వలని నేధానంక భర్తలము ప్రోద్బలము వల్లనే అట్లు జేయవలసి వచ్చెనని భావించినపుడే సత్సాగ్రహ విజయము ప్రాప్తి గలుగును. మనము గూడ మనవిజయమును పెద్దజేయుక భర్తమును నిలువజెట్టి నందు లకు కుండము లెప్పించెదము.
అదేపువన్న కొట్టివేయబడి స్పృహ పోలికలు కను మా మూలు పరిపాలనా కష్టము భాగముగ జేర్చబడినది. ఇట్లు జేయుట వలన స్పృహ పోలికను దళింప ఆకసరమే, అట్లైనయెడల యిప్పుడు నిర్యాసంపబడిన ఆస్థిరమును దళింపను సమర్థుల విచారించుట చాలసులభతర మగును. మానవుడు గాని ప్రభుత్వముగాని ఒకసారి భర్తకార్యమున బోవలెనని మనోనిశ్చయము జేసికొనినపుడు సంపూర్ణముగా సంపూర్ణము బొందుట కాశగలదు.
దొంగతనము నేరములజేయు బాలికలని బాగుజేయువని బూనుకొన్న ప్రభుత్వమునను అంతరవాత్సల్యముగలయెట్లునై న విషయమే. అట్టి మేటమును అంపుచుండ మరలను విధించినయెడల బోర్డునుండి సాటివోవుచుండు ఈ నేరముల జేయు వారు యెప్పుడుఅని ముగ్ధులవలె వేలాడబడె శొల్లకలాంగి పోవుట న గీతంకరమును. ప్రోత్సహముగ ప్రోత్సహముగ మాన వలెవచ్చుజేసి వచ్చు సుగించుటకు అరదంబములు వేయుటయే పరిష్కార మార్గముగాజాలదు. ఏదై పునరత్వ జరిగినను కష్టమేర్పడును. కానియే నేరముల చారిత్రియముగావించు, ఉద్ధారముబోసి నులభముగ ప్రాణముదీయుట కన్న నీటి దాడుకుకు మానకా రణ్య కరిష్కారమే తుదకు సమకూరుటకు కనుగొందుము.
సి. రాజగోపాలాచారి.

ఇండియన్ సినిమాసర్వీసు ప్రకటన

దీర్ఘ, జనవరి, 15: — అల్లూబాడులో యీ నెల పోటీపడి తుదిగిరికి కనుక యిండియన్ సినిమా సర్వీసులో రికవిరి ప్రోత్సహించుమితురు. ఆసరమైట్లయిన 15 డిసెంబరు 1920 వోముకీప్రార్థమెంటురీయమును నెం 2000 రి వేరా ప్రకారము 6 వ వానిని నిజమియటకురక భారీ నిలుపు చేయబడినది” (ఆ. పత్రిక)
కాంగ్రెసు నా కోసంగిన మహాసందేశము. రాజుమును ప్రతిష్ఠ జేయుము. అన్ని బాతులవారు స్పృహకులైనను ఆస్పృహకులైనను దానియట్లును జేరెదరు. దాని మధురగానముతో అనూయ లన్ని యును కోవమును పటాకంచలై పోవును.
“నేను మిగిలిన పనులన్నియు జేయజాలకపోయినను భారతీయులకు పురాతనకష్టమును పునరుద్ధరించునెడల నేను నా జీవితభర్తమును నిర్వర్తించిన వాడనగుదును” అనిన ఆచార్యుడోకాదు చెప్పినటుల నాకు భావము గలదు. దీనిని మన ముపూర్తిజేసి ఆజుటకు కారాగారము నుండి విముక్తియై వచ్చు నప్పుడే స్వాగతమిచ్చెదము గాక!

ఖద్దరు బొడ్డునభ్యుల ఉపన్యాసములు

ప్రకాశించుచున్నవారి ఉపన్యాసము

శ్రీమదటి శనివారము సాయంత్రము తిరువల్కల్లోని బీది యొద్దను జరిగిన భూమిసభయందు ఖద్దరుబొడ్డు సభ్యులచేత నుపన్యాసించిన పదవ తుదకు శ్రీమదటి అంధ్ర ప్రకాశం పంతులుగారు, ఉపన్యాసముల కం దం ది ను ను కృత జ్ఞానాం ప రము లభించుచు ఖద్దరు బొడ్డునభ్యుల జూచినను వలకుర సాధనమని వివరించి, ఎట్టి ప్రతిభయు కలిగిన యువకులనుటకు యుదీయి స్థితిమై మెట్లలో నొకటిని గాఢముగా పట్టుకొని నిర్ణయించి యుండెను. ఖద్దరుబొడ్డునభ్యుల గూర్చి చుట్టూ తీక్షణతగా, ఆంధ్రప్రదేశ్ ను నిర్మూలనా మెంబరు ప్రతి యున్నపుడు ఆయన యాంధ్రుల సాధనములో చేయవలసిన ప్రత్యేకము గలది. గుంటూరు జిల్లాలో వచ్చి రెండవతేదీన ఉత్తమము అందజేయునదియెను. దేశీయ కలెండరువ్యాపారి వారుకన్యమన కాంగ్రెసువిజిల్ జిల్లాలోని ప్రజలను ప్రభుత్వమునకు తమను చెల్లించుట ది కోరికను ప్రజలు అట్లేలేది. రెండుమాసముల వరకును ప్రభుత్వమువారు జిల్లా అంధ్రులను కావలయున్న తీరులలోను తీర్చి లక్షలన్న యెక్కువ కనూనా చేయలేపోయిరి. గాఢముగా పట్టుకొని వచ్చుట చెల్లించు వని కోరెను విన్నవకుల నిన్ను కలెండరు గారు శ్రీమి అధికారిలను వదిలి. ఈ పన్నుగము లేదుయెను వదిలిపోయెను. కాంగ్రెసు మెంబరు వరల వచ్చుట చెల్లించు వని తీర్మానించుచును యెవరను చెల్లించునది. ప్రభుత్వము వారి కంటకు వచ్చుట వస్తూ ప్రజలను శూన్యపెట్టజొచ్చిరి. వారు మామూలు లగువలన నికాళి యెక్కువాయెను. గుంటూరుజిల్లానులో ఖద్దరు భరించునను విజులలో దిగుతుట భయమయెను. ఈసంబంధముననే వారు దేశీయభ్యునకు యీ ఖద్దరు సాధనములో వెడలగలిగి. పదవ ప్రాసక్తిలంఘన సంఘము గుంటూరు వచ్చినపుడు అంగంబులో తెండు మాడు నందలనుండి తెండుపాద పోయిరి. గ్రామములలో కాంగ్రెసు వాలంటీరులు ఖద్దరు ప్రచారమున యెంతయో పనిచేయు వలసియున్నది.

ఈదయ నుగించుచు కృష్ణ ఆంధ్రప్రదేశ్ మే భారతదేశం తకును ఖద్దరు ను సరఫరా చేయువదయి, కాని బీది దేశ మకుటచేత ద్రవ్యులను వివరించెను. ఇదివరలోనే నేల్స్ జమ్మిల్లాలో గాను వారి మిత్రులను ఆంధ్రప్రదేశ్ నుండి రి నె లకుండినందులకు యెక్కువ ములగాక చేయవలసిన సూచిడి డి. ఆంధ్రప్రదేశ్ నునేగాక యితరప్రదేశ్ ను రాష్ట్రములకు నూడు గడ్డను కయారు చేసివదియించెడిది. మొదటికోటల లో ఆంధ్రప్రదేశ్ ను గుంటూరు ఖద్దరును పంపి దేబ్బు సంపాదిం చెను. ఇప్పుడు ప్రతిరాష్ట్రమునకును సరఫరా చేయవలసినది తయారుచేసి నాటుల చేయలేని ఖద్దరుబొడ్డు ఉత్పత్తి యొద్ది. ఇందులకు, యీ ప్రచారము సాగుటకు వాలంటీరులు నుగితులై తోప్పడి దేశము స్వరాజ్యసాధనమునకు సిద్ధము గావలె, అది ప్రకాశముగా చెప్పి నుగించి.

ఇప్పాల్వెన్సి కోర్టులు

వక్రీయ హక్కులు

నాగ్జి కాలరము 15-వ తేదీ వక్రీయ ఇప్పాల్వెన్సి కోర్టులకు బోయిడి నాగ్జిగూర్చి గల కేసులో తీర్పు చెప్పి. వక్రీయ వ. కృష్ణస్వామి అప్పిలగారి కీమాట్లను దివ్యాట్టి రిజిస్ట్రారుగారు నిరాకరించి. వ్యాజ్యముగారు తీర్పువయ దిస్తే రిజిస్ట్రారుగారో సేవనందును ఎవ్వకేటాలను, అట్లాన్సి లకు తీర్పు తీర్చిన ఇప్పాల్వెన్సి కోర్టులలో వాదించుటకు హక్కు లేదని చెప్పి. ఈతీర్పుచే అప్పిల దాఖలుచేయును నని తెలియచున్నది.

శ్రీ మైల వ రం

భాలభారతీనమాజమువారు

బెజవాడ నాటకశాలలో

19 తేదీ శనివారము రాత్రి,

శ్రీ కృష్ణ తులాభారము

నాటకములను ప్రదర్శించురు.

కార్తరు కె. చట్టాభిరామయ్య, కార్యదర్శి.

వాణిజ్య నాకా విచారణ సంఘము

[నిర్మితి తరువాత]

సర్. ఆర్థరు పూర్ణము

ప్ర:—జెలును మానివేయవలెనని మీరు కోరుతురా?

అ:—అవును. రిజిస్టరు వద్దకు, నాకా పత్రము లభి వుండి యెద దని నేను వింటిని.

ప్ర:—భారత ఓడలకు మాత్రమే సముద్రతీరమున కిజ య్యచేసిను ప్రభుత్వసహాయము అవసరముగా లే యుండునా?

అ:—కానీ సభలో వర్తించుట ప్రభుత్వసహాయము కోసమటకు ఒకపట్టు గానింపదెను. అట్టి సహాయమునే యొసగవలెను.

ప్ర:—భారతీయులకు ప్రత్యేక వాణిజ్య నాకా వ్యాపారము అవసరమా?

అ:—అవును. భారతీయులు పలువురు కోరుచున్నార.

ప్ర:—ప్రస్తుతము ఓడవ్యాపారము దేశమున కంతకును మాగుచున్నదా?

అ:—తూగుటలేదు. తేవల వ్యాపారమునకై ఓడలు కిగి నన్ని తేవ చాలవచ్చునదిగ నున్నది. ఎక్కువకు ఆలస్యము గలగు యున్నది. ఓడలలో పోటులేందున, కలపెనీలు సామానులను తినికొనక యున్నది.

ప్ర:—రైల్వేలో నిలిచిపోవుటలేదా?

అ:—నిలిచి పోవును. కాని ఎక్కువ కంపెనీలన్న, ఇట్టి ఇబ్బందులుండవు.

ప్ర:—భారతీయులకు మాత్రమే ప్రత్యేకించిన వ్యాపారము ప్రస్తుత మంతకునుగ సాగునా?

అ:—నేను చెప్పాలను.

ప్ర:—అయితే అవిధానము భారతదేశమునకు లాభకర ముగ నుండునా?

అ:—నేను చెప్పాలను. కాని భారతీయులుగూడ ఆ యవధమును అతిశ్రద్ధుకాలములో పొంది సమర్థతను సంపాదించ గలరు.

ప్ర:—భారతీయులకు ఈకాఖయల దిశకాలము శ్రద్ధ వల తగుండెదా?

అ:—కారు భూమిమీద వ్యాపారములయందే వృత్తిని కేంద్రీకరించి యుండును. అందుచేతనే, వారికి తమ ప్రాప్తానా మెనుగవలసియుండును. దిశకీయుల కంపెనీల పోటీ లభికము నందుటచే, భారతదేశపు కంపెనీల ప్రయత్నములు విశేషించి సాగుట లేదు.

ప్ర:—భారతదేశపు కంపెనీలకు ప్రత్యేక సౌకర్యముల నొసగుచుండిన విదేశీయుల కంపెనీ లింకను పొదుకొని యుండునా?

అ:—వానిని వెరలగొట్టలేదని ఎవరిని కోరలేను. కాని భారత కంపెనీలకు అరంభదశమున వెచ్చుక ప్రాప్తానా మెనుగవలెనయే నా యభిప్రాయము.

ప్ర:—భారతీయులను ఓడలయందు అభివృద్ధిగ నున్న, ఇతరులకు ఆతని యజ్ఞము కరసా వహించురా?

అ:—నిర్వచనముగ ఇతర కాఖలలో ఎట్లు భారత అభి సరలయజ్ఞులను కరసా వహించినట్లే ఈ కాఖయలను కరసా వహించును.

ప్ర:—శిక్షణాలయములను స్థాపించిన విద్యార్థులు కర్తురా?

అ:—నిన్నుగ్గర కర్తురు. తూర్పుదేశీయ మీరు లేవు స్థాపించినను రిం మండి తత్కవలెనందే కర్తురు.

ప్ర:—భూమిమీద పెట్టవలెనని కోరుదురా?

అ:—భూమిమీదను, సముద్రముమీదను, శిక్షణ తెలుగు వలెను. భారత తల్లివారకు కొంతము లెటానులుగ నుండును. వారికి తుత నున్న కనూనందు అక్రమము చేయదును. కి కం వర్సరులు ఇట్లువాడిలిసికొని వారికి 15 సంవత్సరములవరకు శిక్ష ను నొసగిన వారు ఓడలయందు పాత్రధర్మములని నిర్వహించ గల గురురు.

యదునాథ రాయగారు

ప్ర:—నిజీయుల కంపెనీలకు వాణిజ్యనాకా విశేషము లభిస్తది చెందలేదయో మీ లింపు?

అ:—అవును.

ప్ర:—ఓడనిర్మాణమున కేమి వసతులు గలవా?

అ:—కొయ్య ఓడలను నిర్మించిన, కొయ్యకావలసినంత కొండను, చేయగలవారు ఇచ్చుటగలరు. అకొయ్య ఓడలలో కొంతకాలము సాగించవచ్చును.

ప్ర:—ప్రత్యేక సౌకర్యముల నొసగిన విదేశీయుల కంపెనీల నుగూర్చి ఏమి చేయుదు?

అ:—వారికి కొంతకాలపు యొసగవచ్చును.

ప్ర:—అకంపెనీల ఓడలను భారత కంపెనీలు కొనుగొని యెమి మీ యభిప్రాయ మేమి?

అ:—అయికంపెనీలు మామకొందును. కాని ప్రస్తుతము పోటీయ విశేషము లేకుండ స్వదేశపు కంపెనీలకు కొన్ని సౌకర్య ముల నొసగవలెను.

ప్ర:—ఈ కాఖలో భారతీయులకు తగినయాస్తి లేదని సర్ ప్రమాణగా రిదగినవియున్న, మీకు చెప్పటలో, మీ యభిప్రాయ మేమి? ఇతిరదేశములలో ఆయాప్రభుత్వము లీపరి శ్రమించుచు సహాయముసందిండును. ఈ దేశమునందు ప్రభు త్వమువారు సహాయము లేదుయేదా, మీరలంపు?

అ:—ఉండవచ్చును ఇతిరదేశముల స్థితి గాత తెలి యదు.

లల్లూభాయి శ్యామలదాసుగారు

ప్ర:—మీ స్టేటుమెంటునుబట్టి చూడ మాకు విధము లగు విద్యాలయము లుండవలె నని వాడు. తోచుచున్నది. ఒకటి ప్రారంభింతుమనకు, కరువార కొంచెము అనుభవము పొందు టను, మాదవిక కాకాల, అంతయేదా?

అ:—అవును. మొదటి రెండవ ఓడవిద్యాలయము చా లును.

ప్ర:—మరకానులో నొకగొప్పశిక్షణాలయమును (కళా కాల) స్థాపించిన, రాజధానికరకును వారియందునా?

అ:—చాలను. కాని ప్రత్యేకతనవ్వకు ఒకటితో తృప్తి పడి యుండవచ్చును.

ప్ర:—ప్రభుత్వమువారు నాకా విశేషముల నొసగవలెనా?

అ:—అవును. ప్రస్తుతము దేశమునకు బొంబాయి, కలకత్తా లయందు మాత్రము చెయ్యక నాకా విశేషములను ప్రత్యేకములభిం చువకును, దానియందైనను, భారతదేశపు కంపెనీలకు ప్రత్యేక సౌకర్యముల నొసగవలెను.

ప్ర:—భారతీయులకు ప్రత్యేకతనవ్వకు ఓడలను నిజీయుల కంపెనీలకుండునా యని సర్. ప్రమాణిగను. విశేషతనవ్వకు నీలు ఇట్టి పోవునా?

అ:—వ్యాపారము జరుగుచున్న, పోదు.

ప్ర:—కనుక వారు ఉండురనిచే మారు తలంతురా?

అ:—అవును.

ప్ర:—భారతకంపెనీల నుగా, మూలభవము రూపాను లలోనుండి, వాటాదారులలో సభిసంఖ్యమును భారతీయులుం డి, పరిపాలనా భారతీయుల యధీయన నుండవలసిని మీయభి ప్రాయము వాటి.

అ:—అవును.

ప్ర:—తొయకులన్నయ నుడి, సదవులకు కొంతకా లము యూరోపియనులను తెచ్చుకొనుటకు మీకు అన్యంతర ముండునా?

అ:—ఉండదు. కాని భారతీయులు క్రమ కాలములోనే అన్యక సరపాదించుకొనగలరు.

ప్ర:—భారతీయుల ప్రత్యేకనాకా వాణిజ్యము ప్రస్తుతము వలె సమర్థతతో నుండుననియేదా మీ యభిప్రాయము?

అ:—అవును. అన్నికాఖలలో సమర్థులగు భారతీయులు లభించునటులు ఈకాఖయలను లభింపగలరు.

సమర్థత:—ఒక్క భారత వాణిజ్యనాక యవసరమా?

అధ్యక్షుడు:—మీరు చెప్పటలో, ప్రతిరాజధానికి ఒక ప్రత్యేకశిక్షణాలయము ఉండవలెనని యుండెడి. ఒక్కొక్క రాజధానికిని ఒక్కొక్క పాతకాలమునుటకున్న, దేశమున కంతకు, ఒకకకాలము ఓడలోనేయుంచి, ప్రతిరాజధానినుండి యును విద్యార్థులనుతీసికొనుటకు మీ కేమైన సత్కర్మగరిము గలదా?

అ:—అభ్యంతరములేదు. కాని ఆయా రాజధానులలో నే, పోటీపరీక్షల బట్టి ఆకకాలము చేప్పకొనవచ్చును.

ప్ర:—భారతదేశమునకు ప్రత్యేకముగ నొక భారత వాణిజ్య నాకానిర్మాణము అవసరమని మీరు తలంచినదా?

అ:—అవును. భారతదేశసంరక్షణార్థము, దేశభ్యుదయ మనకై, అవసరము, దేశమున కొక ప్రత్యేక నాకాఖ యుండవలెను.

అంతటితో రాత్రి గొనిండునాకి విచారణ ముగిసెను.

హిందూ హైస్కూల్, ట్రస్టీ కెన్.

తక్కినా క్రిల పురావృద్ధిని అనికట్టుకును ప్రజల్నించు
చున్నవానిని ప్రభుత్వమువారు శిక్షించు చున్నారని.
(ఇంగ్లీషు.)

బాల్కనిను గారంటిట సార్వభౌమిని ఉపన్యాసము
చర్చనలితము నిరర్థకము అపియ్యం చెదనని ఉత్తమంహరించు కో నిశ్చ

బర్మా శాసనసభ

త. కృష్ణస్వామి చాడగారిని గుంటూరుజిల్లా బోర్డు
భర్తలుగా, బాపట్లతాలూకాబోర్డుజూరు ఎన్నుకొనిరి.

నేటి విచారణ

కామ్యమైన హాదీల్ ప్రశ్న

ఈ దినము ఈ దేశము 11 గంటల వాణిజ్య నాకా వర్తక సంఘము మరియు భారత ప్రభుత్వము నాకా వర్తక సంఘము (వెనీ డెన్వి) పోర్టు అఫీసరు కామ్యమైన ఈ దెబ్బ, హాదీల్ ప్రశ్న సి. వి. ఈ. గారు మొదట విచారణ చేయబడిరి. అయిన సమాధానప్రశ్నలను సమర్పించి సాక్షి మొసంగెను. సమాధాన కర్తలను నిట్లు వలదు.

ఆఫీసరులు

ఈ దేశములో నెరవేరు వాణిజ్యనాకావర్తకమునందు ఆఫీ సరులకు నుండటము తరచువారు యొందెను. అఫీసరుల నుండ గోరువారు వారికి ఇంగ్లీషువిద్య బాగుగ నుండవలెను. ఇంగ్లీషు చదువుకొనినవారు సముద్రముమీద బీజమునకు తరచువారును నుండెను. ప్రభుత్వసహాయము నాకొన్నవారు లేరు. కలికత్తానుండి ఈ విద్యకు బాధ్యులు. ఒకవేళ సహాయము చేయవలసి నను, విద్యయందు మాత్ర మేమైన సహాయము వచ్చును. విద్యార్థులు ఇంగ్లీషు భాషలయందును, భూగోళము, గణితము, కాస్త్రములందు ఉత్తీర్ణులు కావలెను. సముద్రతీరమున ప్రజల సేవ భావనా యందురు. మదరాసు రాజధానిలోనే వాణిజ్యము పీఠ మున్నది. తమిళనాడు, మళయాళము, తెలంగాణ ముఖ్యము. అఫీసరులకు పోదలయవారు క్రైస్తవబోధ కర్తలయందుగూడ నుత్తీర్ణులు కావలెను. దేశ భాషలలో వానికవిద్యను నేర్పవలయు ఒక్కరైనను లేరు. నేను మ చిరీకట్టలను పాఠశాలయందు ప్రవేశము చేసితిని. తేళభాష లందు ఇందుకులేకన తర్వాతయవలయు అందెను. అందుచేత ప్రతి వారును ఇంగ్లీషును విధిగ నేర్చుకొనవలెను. వీరికి అనుభవముగల గురుకు ఓడలయందునుంటు యునవలెనని వీరికి అవకాశముల నొసగుటకు ఏ ఓడకంపెనీలైనను సిద్ధము గ నుండు నాయని మొదట కనుగొనవలెను. ఉన్న యెవల శిక్షణకు ఓడలో అనుభవము జూచునవలెను. ప్రీమియం తాలాకు కొంచెము సహాయము చేయవచ్చును. ఒక్కభారత దేశసముద్రతీరముననే శిక్షణ మొనగించాలి. ఎప్పుడును ఆ ఓడసామాన్యమునందలి అన్ని భాగాలలోను తిరుగునవలె నుండ వలెను. గొప్పకడ్యోగులకు యువకులు ఇంగ్లాండు నందు శిక్షణము పొందవలెను. వారికింద్రుతే భర్తలను భరించు కొనవలెను. వీలైన ప్రభుత్వము వారు కొంత సహాయము చేయవచ్చును. వారు కలిసవగు పరీక్షలకు జూను కావలెను. అభ్యర్థులను మొదట ఒక సెంట్రల్ బిల్డింగ్ నియోజింపవలెను. 14 నెలల క్రిందివారికి ఒక పోటీకిరీక్షను పెట్టవలెను. ఈ పోటీకిరీక్షయందుత్తీర్ణులైన ఒకవారికాక భాషలలోగాని ఒక శిక్షణకు ఓడలోగాని 2 సంవత్సరములకాలము పంపవలెను. తరువాత వారు భారతీయముననే గాక, ఇతర దేశముల సమావేశమున నును ప్రభాగాలుగ గూడ 2 సంవత్సరములకాలము పంపవలెను. ఈ సమావేశము భారతీయముననే యున్నయిండును.

అంతట:— నాదీల్ ప్రశ్న గూడ విచారణ చేయబడిరి.

అభ్యర్థుడు:— ఈ దేశములో వాణిజ్యము అనేకులు కత్తురి మీరు కలంచెదరా?

ఉ:— అవకాశముల నొసగిన కత్తురు. మచిలీకట్టలను నందు ఒక పాఠశాలను కట్టికొని బ్రహ్మాంధులను, భూమిమీది నే నేర్చుకొని గోరుదురుగాని కలాలను సముద్రముమీదకు పంపి అటుకు వారు సామాన్యముగ తరచువారు కావదు. అవకాశముల నొసగి వాణిజ్యము తీరులను బాగుగ నిర్వహించు భారతీయులు రారని చెప్పుటకు నాకు కారణములు గన్పించవు.

ఉ:— వాణిజ్యమును ప్రారంభించుకొని దొంగుటకు ఉపాధ్యాయులు దొంగుదురా?

ఉ:— దొంగుటకుగాని ఇంగ్లీషు భాషనర్పించి విద్యార్థులు కాకనను మత్స్యభాషలలో నేర్చువారు లభింపరు. మ చిలీకట్టలను మాకు ఒక భారతీయుడు ఉపాధ్యాయుడు లభించెను. నానివిద్యార్థులు అనేక భాషలవా యందురు. అతనిని నిర్వహింపు.

ఉ:— శిక్షణకు ఓడ ఎట్లుండవలెనని మీరభిప్రాయము?

ఉ:— అంతట సముద్రతీరమున తిరుగుచుంటుంటేగాక ప్రభుత్వపునరువులను దెచ్చుటయందు గాని, ఇతరవస్తువులలో వ్యాపారము చేయుటయందును ఉండవలెను. అట్లుండిన విద్యార్థులకు సౌకర్యము లేవు.

ఉ:— సముద్రతీరము భారతీ ఓడలకు మాత్రము ప్రత్యేకిం చేయవలెనని మీరభిప్రాయము మీ?

ఉ:— భారతీయముననే ప్రత్యేకించుట ఎట్లు? (ప్రత్యేకించుటకులన కొంత కాలమునకు భారతీయముననే తీర్చిదిద్దవలెను:—

ఉ:— అకంపెనీలకు సమర్థత లేకపోవచ్చును. వర్తకుల కందుకులన నన్ను గుండును.

విద్యార్థులకు సాధించుటయే యధానాథ రాయగారు ప్రత్యేకింపగా, ఈ విధ మొదటి ప్రశ్నలకు తీరవలెను అంగీకరింపరైరి.

ఉ:— శిక్షణ మొనగుటకు మీరు సానుభూతి గలరా? రా? సా? బచ్చు పాపయ్య కెట్టిగారు

మదరాసు ఇట్లు వర్తక సంఘమునకును రా? సా? బచ్చు పాపయ్య కెట్టిగారు తొలి ప్రశ్నలకు సమాధానప్రశ్నలను సమర్పించిరి.

ప్రశ్నకు ఓడనిర్మాణపరిశ్రమ ఈ దేశమున మిక్కిలి యెక్కువ ప్రతికరము గ నున్నది. మదరాసు కాద ధాని రైల్వేయం, హైదరాబాద్, ఇస్లామాబాద్, జపాన, దేశము లకు సమానమగు వైకాళ్యము గలిగి - ఎప్పుడూ - యెన్ను ను సముద్రతీరమునకుగాని విదేశములలో వ్యాపారము చేయుటకుగాని స్వతంత్రముగ ఒక్క ఓడయొక్క లేదు. ఈ క్షేత్రమునలని రాజములను ఈ దేశమున చక్కగ నెరుంగరు. ఈ క్షేత్రము అసంక్లిష్టమునకు నుండుటకు అనేక కారణములు గలవు. వాని లో ముఖ్యమైనది (1) నావికావిద్యమునందు సరియైన జ్ఞానము లేకుండుట (2) ప్రజలయందు ఉత్సాహములేమి (3) ప్రజలను ప్రోత్సహించుటకు ప్రభుత్వమువారు పూనుకొనకుండుట (4) మొదల ప్రభుత్వమునకు చెచ్చించుటకు ఇంకొక భారతీయమునకు అంగీకారములు గలవి విదేశీయుల కంపెనీ కట్టుటలతో నుండుట (5) కొంత ప్రయత్నములను మాచుటకు ప్రజలకు సంకేతము. ప్రభుత్వసహాయము లేనదే ఈ క్షేత్రము యభివృద్ధి చెందవలదు. ఇంగ్లాండు, జపాన, మొన్నకు దేశములందు ప్రభుత్వసహాయ మునకులేకపోవచ్చును. వాని ఈ దేశము నందు మాత్రము అవసరము. అదేకాదు వానికా యాత్ర సమావేశముగనే అవసరము. అని లేదన్న వాని! ఇతర దేశములలో కంబంధమే యుండును. వాని భారతీయమునకు అన్ని కర్తవ్యములు ఇతర దేశముల కన్నులు గలవచ్చును. గూత సమర్థిగ నుండెను. అందుచేత ఈ విద్యకాలమున, స్వంతముగ ఓడలను నిర్మించుకొనవలెను. కలమున, భారత దేశమున ఎక్కువది దిగుడుకుంట వికలములై యాధానము యుండవలెనని చెప్పెను. ఇందుకులన ప్రభుత్వమునకు ఎక్కువ సామ్య వ్యయముచున్నది. ఇందుచేత ప్రత్యేక భారతీయవాణిజ్యమునకు ప్రజలు కలయకుట వీలైనది. ఇది ఏర్పడుటకు ప్రభుత్వమువారి సహాయము అవసరము. ప్రభుత్వమువారు ఉద్యోగిని అనేకవిధముల ఈ క్షేత్రము లభివృద్ధికి తోడ్పడవచ్చును. మదరాసు ప్రభుత్వమువారు ఈమధ్యనే కానవసరమును అమోఘమునైన పరిశ్రమలట్లును ఈ క్షేత్రమునాభివృద్ధికి మొట్ట మొదట వినియోగింపవచ్చును. ఓడ నిర్మాణమున అత్యున్నతమునకు. లేక వాలాన నేర్పించి తోడ్పడవచ్చును. వాలానాడులకు లాభమును ప్రభుత్వమువారు గ్యారంటీ చేయవచ్చును. భూమి, కట్టె, మొన్నకు కర్తవ్యములను సేవరా చేయుటయందుకు వసతుల నొసగవచ్చును.

ఈ ఓడ పరిశ్రమయందు భారత దేశమునకు ప్రోత్సహించునగుటకు టి. వి. కేమగి అయ్యురుగాడు మొదట కానన సభయందు ప్రత్యేకమునైన కొంత కాలము లాభించును. ప్రభుత్వమువారు విరాళములరూపముగ కంపెనీల కొనుగడు నే నంగీకరింపరు. అట్లు చేయుటకులన అభిలాషయందు వాములి గినపుడెల్ల ఈ కారణమును చూపుదురు. ప్రజలను ఈ విరాళముల వలన తమవై పన్నులు మొచ్చుచుండెనని ఏవగింతురు. బాగుకావలెను రైల్వేలట్లు కట్టించవచ్చును. ప్రభుత్వసహాయము ఏవిధముగ పొందువారైనను, భారతీయములకు శిక్షణమున అనుభవము పొందుటకు అవకాశముల నొసగవలెను.

సా.ల వ్యాపారము సమర్థత గ నుండుట లే. ఆఫీసరులలో ఎక్కువైనను ప్రత్యేకించగని నియమించుటకు నాకభ్యంతరము లేదు. భారతీయోరకులవలెను నుండెడి ఓడకంపెనీలకు ప్రభుత్వము వారు సహాయము నొసగ నక్కరలేదు. విదేశీకర్తలవలెను మనము ప్రతీరమున వ్యాపారము చేయగూడదని కలాలను నానాసించి, వ్యాపారమునకు సమర్థము గలుగ వచ్చును. భారతీయముల కొన్ని ఏర్పడుటకు విదేశీకర్తల కంపెనీల నుండవలెనని చెప్పెను. తగినన్ని భారతీ ఓడ తీర్చిదిద్దవలెను ఇతర ఓడలను రానియందు నిషేధించవచ్చును.

ప్రభుత్వమువారు స్వయముగ కంపెనీనిగాని నిర్వహించవచ్చురలేదు. ప్రైవేటు కంపెనీలకు పరిపాలనయే యుండవలెను. వాని అకంపెనీలకు స్వయముగ పనులలో దిగక, లాభభరముగ నుండునట్లే ప్రభుత్వమువారు చూచుచుండిన చాలును.

భారతీ వాణిజ్య నాకావర్తకమునందు అఫీసరులు భారతీయులు కమర్షియండ్ గలవని వారే ఉండవలెను అనేకులు ప్రత్యేకింపవలెను యువకులు ప్రభుత్వము కన్యాయము చేయవచ్చును. వారికి ఇతర వృత్తుల అంగీకరింపవలెను లేవు. ఈ వాని కాకాభివృద్ధి అవకాశముల నొసంగు. వాని యెక్కువ విని తరచువారు తో వినియోగించుకొనవలెను. అఫీసరుల శిక్షణమున వేల బాధ్యత ప్రభుత్వమునకును, ప్రభుత్వమువారి నిర్వహించవలెను. ప్రభుత్వమువారి ఏర్పాటులందీన, తీరునందీన ఒకే విధముగ శిక్షణమును, ఉపయోగకరమైన శిక్షణమును నుండును. ఈ వ్యక్తి గ ముల నిచ్చుటకు విద్య యాపకము నిబంధన లేవు. కార్యదేవులకు మొదట భూమిమీద తగినశిక్షణము నొసగి తరువాత శిక్షణకు ఓడలయందు సముద్రములపై పంపవచ్చును.

శిక్షణకు ఓడ భారత దేశముననే యుండవలెను. భూమి ప్రత్యేకించునను, ఓడలో శిక్షణమును ప్రభుత్వమువారి స్వయముగ నిర్వహించవలెను. ఇంతవ్యయపూరితమైన పనిని ఇతరులు నిర్వహించవలెను. ప్రభుత్వమువారు ప్రారంభించినవారు, ప్రజలయందు చుట్టావలయు గలుగదు.

ఇంగ్లాండులో శిక్షణము పొందగోరువారికి ప్రభుత్వము వారు తగినవిద్యార్థి వేతనముల నొసగవలెను. ఇతర కాలములో వి. కి. ఎస్ వారిని, ఇతరులను ముందు నట్లే వీరినిగూడ పంపవలెను. అఫీసరులకు దేశమున కంపెనీలను ప్రస్తుతి మొనగించాలియును చాలును. అందులకు కర్తవ్యము నతను ప్రభుత్వమువారి భరింపవలెను. నామమాత్రము విద్యార్థులవద్దనుండి జీతములను వుచ్చుకొనవలెను. అనుభవము గలుగుటకు ప్రైవేటు కంపెనీలకన్న ప్రభుత్వపు ఓడలే మిక్కిలి లాభి కరము గ ను ఉపయోగ కరము గ ను నుండును. ప్రభుత్వమువారు వానియందు కలస్తోన్నను తగినవిని పోవుచుండెను. ఇందు నన్ను మేమైన వచ్చిన ప్రభుత్వమువారి భరింపవలెను.

అంతట బచ్చు పాపయ్య కెట్టిగారు ప్రత్యేకించగ విచారణ చేయబడిరి.

అభ్యర్థుడు:—మీ ఇట్లు వర్తక సంఘమునందు ఎవరు సభ్యులు గలరు? ఓడల యజమానులైనను గలరా?

ఉ:— 150 మంది సభ్యులుగలరు. ఓడలు గలవారలను లేరు. వాని మేము ఇట్లులో ఎవరుకు దిగుడులి వ్యాపారము చేయుచుండుము.

ఉ:— అందుకు భరితీయులేనా?

ఉ:— అవును.

ఉ:— భారతీ వాణిజ్యనాక ప్రత్యేకించగ నుండవలెనని మీరభిప్రాయము?

ఉ:— అవును.

ఉ:— అందుకు ప్రభుత్వమువారు సహాయము చేయగోరుదురా?

ఉ:— అవును. ఇతర కాలములో సహాయము చేసికొని దీని యందును చేయవలెను. ఇది యొక ముఖ్యమైన పరీక్షను.

ఉ:— ప్రభుత్వమువారు మొదట సహాయము చేసినతరువాత ప్రజలయందు చుట్టావలెనా?

ఉ:— ఉండును.

ఉ:— ప్రభుత్వమువారు ఓడ కంపెనీలలో వాలాలను కొనినవారికి యాజమాన్యమున అవకాశముండును. అందుకాశమును ప్రభుత్వమువారికి మీరొసగెదరా?

ఉ:— అవును.

ఉ:— ప్రభుత్వమువారు కంపెనీలకు గ్యారంటీ చేయవలెనని మీరంటిరి. నవ్వుచున్న గూడ గ్యారంటీ చేయవలెనా?

ఉ:— గ్యారంటీయనుగా నవ్వుచున్నాను ఇది పరిమితమైనది. గ్యారంటీయన్ను ప్రజలకు విశ్వాసము నుండదు.

ఉ:— విదేశీకులకు ఓడలకంపెనీ లనగా మీరభిప్రాయము మీ?

ఉ:— భారతీయులని కాదు.

ఉ:— మీరభిప్రాయమైనట్లైనను ఈ కాలములో ప్రత్యేకించుట మాకు లేనవారు గలరా?

ఉ:— కలుదు. ఒక అడవినుమంది మావారు ఉద్యోగములకు వెదకుచున్నాము.

ఉ. ప్రశ్న:—మీ భారతీయులు ఓడలకంపెనీలను సమర్థతతో నిర్వహించగలరు రని మీరు కలంటురా?

అందుచేతనే వాళ్ళకు పాపాల క్షమించబడవలసిందిగా ప్రార్థనలు చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. అలాగే వాళ్ళు తమ తప్పులను మరచిపోయి, మళ్ళీ మళ్ళీ తమ తప్పులను చేయకుండా ఉండాలని కోరుతున్నాను. (ప్ర. 3)

బర్మాలో జరుగకలసిన సందర్భి శిశువామను నిన్ను
(15 వ తేది) ఒక హరుకోర్టు బట్టరుగాడు మాండలికో (చారా
భించిరి. ఈ విషయమును అతలు పంపెను. రీతించువారు తిరి
కొనివచ్చిన చెప్పిరి. క రిట్లు చెప్పిరి. “ఈయనద్యుతును బర్మా
జేమియలకు చాలా చుట్టెను. బర్మా యిందీయలోని ఏ రాష్ట్ర
మామొక్క కంటెను పెద్దదై ను కాని సంఖ్య 12 మిలియనులు
మాత్రమే. అందు బిడ్డయులు 12 మిలియనులు రాజకీయ విషయ
ములందలి చూచి బర్మా బర్మావారికోరక అని అలాగిందిట్లు
యొక జనసంఖ్య యొక్కర కావలసి గొన్నది. శిశుమంతులను
తప్పించకలయున్నది. బర్మాలో శిశువులు ఎక్కువగా చని
పోవుచున్నార. పోయిన విషయములు చూచినను బర్మావా
రి కుటుంబము నందలి ప్రేమ యొక్కర కావున జేకజేచు
చు ను ను టుంబి జేచుచు ను ను ను ను ను ను ను ను ను
నొడవలములందుగల ప్రతివారును ఈయనద్యుతులలోదేరి పని
జేయకలయును. ఈయనద్యుతును ఇంకను వ్యాపించునని నమ్ము
చున్నాను.” (ఆ. 10)

ఆంధ్ర పత్రిక

1924-వ సం॥ 2: వారం 17-వ తేది

గురవారము

ప్రారంభము

గ్రాంధీమహాత్మునికి సంపూర్ణాంగము త్వరలో గురవారము గాకయిన, రేపటిదినము భారతవర్షము దండెత్తుట ప్రార్థనల సలహావలయునని, దేశ నాయకులగు మౌలానా మహమ్మదాలీ, లాలా లక్ష్మణ్ణియగారు గావించిన విన్నపమును ప్రజలెల్లరును గాంధీచెదరని విశ్వసించెదము. రేపు మహాత్ముని నిర్బంధముగలుగుటచే, నతి ప వి త్తి యును. శుక్రవారముగలుగుచే, మహమ్మదీయులు ప్రత్యేక ప్రార్థనల సలహావలయును. అన్ని మతముల వారును గలసి, కాకినాడ కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షుని యానతి ప్రకారము రేపటిదినము సాయంకాల మైదగంటలకు జగదీశునికి ప్రార్థనలసలిపి, కృత కృత్యులగుట సంభావ్యము. మహాత్ముని శరీరము త్వరలో స్వస్థత జెందుచుండుట, పరమేశ్వరుని కరుణా మహిమదప్ప వేరుగాదు. భారతీయులదృష్టియేగాక, ప్రపంచదృష్టి యంతయు, పూనాలాని సామూక్య వైద్యాలయముపై నిగుడింపబడి యున్నదనుటకు సందియములేదు. కలనల్ మాడక్ గారు తగు శ్రద్ధ వహించి, మహాత్మునికి చికిత్స జేయుటయగాక ఎప్పటి కప్పుడు సంపూర్ణములను ప్రకటించి ధన్యు లగుచున్నారు. వీరు భారతీయుల కృతజ్ఞత కెంతయు పాత్రులు. మహాత్ముని ప్రాణమునకు విలువగట్టుట కెంతని సాధ్యపడదు. భారతజాతీయ శక్తియంతయు అతనియందు మూర్తీభవించియున్నది. టి. వి. శేష గిరిఅయ్యగారు చెలిపినట్లు, గాంధీమహాత్ముడే ఆధునిక హిందూ దేశమునకు శాసకుడు. ఇట్టి యధికారము మహాత్మునికి లభించుట ఆకస్మికముగాదు. కాకతాళియముగ నది లభింపలేదు.

కాలస్వభావమును మహాత్ముడు గ్రహించెను. ప్రజల హృదయావేదనమును, మహాత్ముడు ప్రతి ఫలించజేసెను. వారి యక్కరలను తిన్నగ గుర్తెరింగెను. సామూహ్యము నవుడును, అఖండైశ్వర్యవంతు డును గూడ సుభముగ సాధింపగల కార్యక్రమ మును నిర్వహించెను. హిందూ దేశమునకు క్రొత్త మార్గముజూపెను. స్వాతంత్ర్యతేజము వంకకు వారి దృష్టిని మరల్చెను. ఇట్టి మహామహుని కోల్పోవుటకు, భారతవర్షమే గాక ఆధునిక ప్రపంచము సయి యిటు సోనిధపడజాలదు. అదృష్టవశమున మహాత్ముడు స్వస్థదేహుడగుచున్నాడు. అతీశ్రమ కాలములో నలడు తొట్టి ఆరోగ్యము బడయుటకు, రేపటి దినము భారతీయు లైకంత్యముగ సలిపెడి ప్రార్థన లెంతయు తోడ్పడగలవు. భారతీయు లతని విమ దల పట్ల జూపెడి కట్టుదల నెఱవేఱకమానడ. 18-వ తేదిని వచ్చితదినముగ గ్రహించి, భారతీ యులు కృతకృత్యులగుట కింతకన్నను అనుకూల మార్గముండజూప. దీనియందుకు రేపేశ్వరుడు గలిగించిన సీట్టి మహాదవకాశమును భారతీయులు స్వీకరింపవలెను గాక. మహాత్ముని సందేశము గూర్చియు, స్వీకరింప వలయు గూర్చియు, ప్రజలు ముందుముజేసి, తిరించుట కింతకన్నను సనుకూలమ కాశము లభింపదు. తిమ నిశ్చయమును బలపరుచు కొనుటకు ప్రజలకిప్పుడు మంచిరదుణము చేజిక్కినది.

మహాత్ముడు ఆదర్శముగా ర్పయై వెలయుచున్నట్లుల ప్రియమగుచున్నది. మానవులలో కెల్ల నుత్తము డని ప్రసిద్ధిపడయుటయే గాక, ఖయిదీలలో కెల్ల నుత్తము డనియు, రోగులలో కెల్ల ఆదర్శముగా ర్పయియు, వెల్లడి యయ్యెను. బుద్ధిపూర్వక ముగ నిర్బంధముల ననుభవించుచున్నపుడు, ఆదర్శ పురుషు లేమాత్రము కలవరముజెందజాలరు. బా ధానుభవము వారిహృదయములను పంచలింపజేయ జాలదు. కారాగృహమున కొకమారు జనినపిమ్మట, అక్కడి నియమముల కతిక్రమింప గూడదనియు, బాహ్య ప్రపంచమునకు సంబంధించినంతవరకు నట్టి వారు మృతులయినట్లులనే భావించవలయుననియు, అట్టి నిర్బంధితులు బాహ్య ప్రపంచమునకు సందేశ ముల సంపరాదనియు, వారి పవిత్రత్యాగమే సహజ పరిమళమును జయిలుగోడలదాటి ప్రపంచమం దంతటను వ్యాపింప జేయుననియు, మహాత్ముడు వెనుక నెలులదెలిపెనో, అరితినే ఆచరించుచు ప్రపంచమును విభ్రమమున ముంచెను. వైద్యులు చెప్పి చొప్పున తూచాదప్పకుండ నడుచుచున్నందులకు, వారుగూడ నాశ్చర్యపడుచున్నారు. ఎట్టి కఠినితు లలో నుంచినను మహాత్ముడు ఆదర్శజీవితమునుండి దొలగుటలేదు. కష్టములు తలస్థించు కొలదియు, మహాత్ముని సుగణరాశి సానబెట్టిన వజ్రముభాతి ప్రకాశించుచున్నది. ఇట్టి పురుషశ్రేష్ఠుని కొంతవర కయినను అనుసరించుటకు, ప్రతిభారతీయుడును రేపటిదినము నిశ్చయపరుచుకొనవలెను. అతనిని సంప్రీతచిత్తుని జేయుటకు మార్గ మొక్కటేగలదు. మహాత్ముని యపదేశము ననన్వీచుటయే ఇందుకు ముఖ్యమార్గము. ప్రజలలో నిట్టి కార్యక్రమ బలపడు గాక. రేపటిదినము గావించెడి ప్రార్థనలు ఫలించు గాక!

ప్రాన్న పతనము

తెక్కిరింపజోయి వెల్లకిలబడినట్లు, జర్మనీని పరిమార్చజోయి ప్రాన్న తానే దుర్గతి ననుభవించు చున్నది. సర్ బార్థి పెయిమ్ అను సుప్రసిద్ధ ఆర్థిక తత్వవేత్త ముచ్చటించుచు, యుద్ధ ఫలితము నుండి ప్రాన్న కోల్పో నుట దుష్ఫరమని కలికెను. యూరపుఖండము దివాలా దీసినదనియు, జర్మనీ రుప్యాలు నిర్ధనస్థితినుండి బైటబడుట దుర్లభ మనియు, ప్రాన్ను దివాలాగూడ పూర్తియగు ననియు, వీరు బలికిరి. ఇంగ్లండున కింతటి దుస్థితి యిం కను గలుగకున్నను, ప్రస్తుత దృష్టిపథము మారిన గాని ప్రయోజనము లేదని విరుఖండతముగ బలికిరి. ఈ మాన్య గలుగు టెలులు? ఒకజాతి వేరొక జాతి నను మానముతో జూడగూడదని వీరు గోరుచున్నారు. పరస్పర విశ్వాసము ప్రబలవలయు నని వీరి యుద్దేశము. ఈ యుద్దేశము నెఱవేఱు టెలులనో వీరు చెలువరయిరి. పరస్పర విశ్వాసమునకు, హృదయ పరివర్తన మవసరము. అది గలుగనంతవరకు, ఎక్కి మార్పుల జేసినను ప్రయోజనముండదు. యూరపు నందు, నూతనసంస్థలు స్థాపింపబడినను, ప్రపంచ శాంతి స్థిరపడలేదు. కల్లోల మంతరింపలేదు. జర్మనీతో మాన్య నాణెపు విలువ ఎటుల దగ్గిపో యెనో, చదువరు తెరుగుదురు. ప్రాన్నులో ప్రాంకు నాణెపు విలువ గూడ అటులనే దగ్గిపోచున్నది. ఇట్టి దుస్థితి జనించునని, ప్రాచీన నాయకులు దలచియుండలేదు. నూతనోపద్రవమును నివారించుటకు, ప్రాన్నులో ప్రబలప్రయత్నములు జేయ బడుచున్నవి. ప్రాన్నుపై ప్రపంచమునకు నమ్మకము దగ్గిపోవుటయే యందుకు కారణమని, ఆర్థికవేత్తలు భావించిరి. ప్రాన్ను తన నిరంకుశ పద్ధతిని మార్చు

కొననంతవరకు, ప్రస్తుతదుస్థితి దొలగజాలదు. విజయగర్వముచే, తన యధికారము నెల్లడల వ్యాపింప జేయ గలుగుచునను దురాశయే, ప్రాన్నులో నిట్టి ఫలితము దెచ్చి పెట్టెను. ఇకముందు ప్రాన్ను చేత మిట్టి దురాశను దూరముజేయవలెను. జర్మనీ విచ్చిన్నమగుటవలన తానుగూడ చెడిపోయెదనని, ప్రాన్ను ఇంతవరకు గ్రహింపకజోయెను. ఇకనయినను సీసంగతిని గ్రహిం చుటమేలు. జర్మనీలో ప్రత్యేక రాజ్యముల స్థాపనకు తోడ్పడి ప్రాన్ను గండగోళము జేయుటవలన నిను మంతయు లాభమగులుగజాలను. సైనిక ప్రాబల్యము హెచ్చవలయుననిన, ధనవ్యయముగూడ అధికమగు చుండును. విపరీతసైన్యవ్యయమును భరించుశక్తి ప్రాన్నున కిప్పుడు లేదని జెప్పవచ్చును యాద అక్ర మణవలన, ప్రాన్నుకుధనలాభములేకపోగ, ధనవ్యయ మధికముగ గలిగెను. ఇప్పటికయినను ప్రాన్ను బాగు పడవలె ననిన, మిలిటరీఖర్చు దగ్గవలెను. విపరీత సైన్యసంఖ్య దగ్గిపోవలెను. ఇందుకు ప్రాన్ను బూను కొనునో లేదో తెలియదు. నానారాష్ట్ర సంఘ నిర్ణయమున కన్ని జాతులును కట్టుబడియుండునో, ప్రస్తుత విషమ దశ సంప్రాప్తించియుండదు. ఈసంఘముపై పెద్ద జాతు లే తిరుగబడుటచే, లాభము గలుగకపోయెను. ఇంగ్లండులో ప్రస్తుత ప్రభుత్వము మాన్యజెందుచున్నది. లే బరు వత్తము ప్రభుత్వాధికారమును వహించునో, నూతనదృక్పథము ప్రవరింపవచ్చును. పాశ్చాత్య ప్రపంచమును, విషమపరీక్ష ఎదుర్కొనుచున్నది. పాశ్చాత్య నాగరిక పు విలువ బయల్పడు చున్నది. మున్నుం చెట్టి మార్పు గలుగు నో జెప్ప వీలులేదు. మొత్తముమీద పాశ్చాత్య ప్రపంచము తన నిస్సహాయతను వెలిబుచ్చెనని గ్రహింపవచ్చును. పునర్నిర్మాణము తనకు చేతగా దని ప్రకటించెను. శాంతిస్థాపన తన కసంభవమని తేటపరిచెను. పశు బల శక్తి ప్రపంచములో సంతరించినట్లుల దోచును. ఆస్థితక్తి ప్రాబల్య మిక మీద విజృంభింపగలదు. మహాత్ముని అవతరణము, నిర్దేశకము గాజాలదు. అహింసయొక్క నిజశక్తిని గుర్తెరుగుటకు, ఇంతకాలము గడువవలసినచ్చెను. పాశ్చాత్య ప్రపంచముగూడ, అహింసయొక్క విలు వను గుర్తించినగాని, మరల కోల్పోననేరదు. అంతవరకును, ఎన్ని ప్రతిక్రియల నవలంబించినను నవి విఫలము గాక మానవు.

సార్వభౌముని ప్రసంగము

సార్ల మెంటులో సార్వభౌము డొఫగెడి ప్రసంగము, నిజముగ మంత్రుల యభిప్రాయములనే తేట పరుచుచు. మంత్రు తెలుల గోరిన, నట్టి ప్రసంగమే వెలువడును. అందుచే కేవలము పేరుజూచి భ్రమ పడగూడదు. దీనియందలి గుణలోపములకు, సార్వ భౌముడు గాక మంత్రులే బాధ్యులనుటకు సంది యము లేదు. సార్వభౌముని ప్రసంగమునందు ఎంద దగిన విశేషము లెవ్వియు లేకజోగా, ప్రజల కది విక్కిలి ఆశాభంగముగూడ గలుగ జేయకమానదు. కన్నరేటిపు ప్రభుత్వమువారి విదేశవిధానము విఫల మయ్యె ననుటకు సందియము లేదు. జర్మను వ్యవహార మింకను తేటలేదు. ప్రాన్నుకును ఇంగ్లండు కును మనస్ఫుర్థులు రానురాను విరుక్కుటమగు చున్నవి. రుప్యాతో సమాధానము. గురుర లేదు. అఫ్ఘనిస్తానముతో గల సంబంధము ఆందోళన కారణమగుచున్నది. మహమ్మదీయ మతసమస్య సరి స్కారము గాకజోయెను. సింగపూర్పు నాకా శ్రయమును నిర్మించుట ధనవ్యయమునకు హేతువు గాగలదు. ప్రపంచ శాంతి సురక్షిత

మగుటకుమాత్రం, ఏమూలజూచినను కలహాదీజము లకురించుచున్నది. నానారాష్ట్రసంఘము నామ మాత్రముగ నిలచియున్నది. దాని యుపయోగ ముంఁగించినది. ఇట్టిస్థితిలో విదేశవిధానమునందు సంతృప్తిజూపదగిన యంశమేమియు గనపించదు. తుర్కీతో సంతృప్తిపాపగుట సంతసమే గాని, కిలా షాత్ వ్యవహారము పరిష్కారమున గాని మహా మృదీన ప్రపంచము సంతసించదు. హిందూదేశస్థితి ప్రపంచదృష్టి నాకర్షించుచున్నను, లోకోత్తర పురుషుడగు గాంధీమహాత్ముని నిర్బంధము నాగరిక ప్రపంచ ఖండనమునకు లోనయినను, సార్వభౌముని ప్రసంగమునం దీవిషయమై ఒక్కమాటయయినను గనపించకపోవు టెంతయు కోపనీయము మంత్ర వర్ణమునకు గనపించినదంతయు, సరిహద్దు ప్రాంత ములందలి గంధర్వశము మాత్రమే. హిందూ దేశమునందు వ్యాపించిన మిగిలిన సంచలన మంతయు, వీరిదృష్టికి ముఖ్యముని దోపలేదు. ఇక ఇంపీరియల్ కాన్ఫరెన్సు తీర్మానములు బ్రిటిషు ప్రజల కేమాత్రము పరిపడలేదని త్వరలో రుజువు గాగలదు. ఇంపీరియల్ ప్రెస్సరెన్సువద్దతి నాంగ్ల దేశ మామోడించుట కలలోని వార్త. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యప్రదర్శనముగూర్చి ఇంతవర కెట్టియుత్సాహము గలుగలేదు. ఇక, విదేశములలో భారతీ యులుకడుచున్న కడగండ్లబట్టి, భారతవర్షమున కును సామ్రాజ్యమునకును గల సంబంధమును నిరూపించవలసిన యవసరముగలదు. కన్ఫరెన్సీప్ర ప్రభుత్వము, నిర్దాక్షిణ్యముగ ప్రవ ర్తించెనుటకు సందియములేదు. ఇక ఇంగ్లండులో జాతీయన్న, వనిపాటులులేనివారి సంఖ్య లెక్కకు మిక్కిలి యగుచున్నది. పార్లమెంటు సభాభవనము చుట్టును, ఇట్టి చార్బాగ్యులు ప్రదక్షిణముల జేయుచు, రోదనము గావించుచున్నారు. కన్ఫరెన్సీ ప్రభుత్వము వీరికి వారి తెన్ను జూపజాలక, యవస్థపడుచున్నది. వ్యవసాయము సభివృద్ధిజేయు టకు వీరింతవరకు తగినచర్య దీసికొనరయ్యిరి. ఇట్టి స్థితిలో సార్వభౌముని ప్రసంగమునకు లిబరలు లేబరుపక్షములవారు సవరణల సనేకముల ప్రతి పాదించుట వింతగాదు. లేబరుపక్షమువారు పా దించెడి విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానము నెగ్గకమానదు. లిబరలుపక్షమును లేబరుపక్షమునుండి చీలదీసెడి ప్రయత్నము విఫలమయినది. కన్ఫరెన్సీప్ర ప్రభుత్వ మంతరించుటకు కాల మెంతయో గడువ నక్కర లేదు. మూడు నాలు రోజులలో నీ వ్యవహారమంత యు తేలిపోవును. భావి ఫరిణామము అంగ్ల దేశోద్ధరణ కెంతవరకు తోడ్పడునో, కాలమే తెలుప గలదు.

‘లేజ్’ దినపత్రికాసంపాదకుని విడుదల

ఢిల్లీ, 15 జనవరి:—ఇండియన్ పీస్ అండ్ 153 ఏ, 805 సి కేస్ నులకింద ఢిల్లీలో (లేజ్) అను ఒక దినపత్రికా సంపాదకుని పై శిక్షాస్థాపనచేసి ఢిల్లీ జిల్లామేజిస్ట్రేటు 1 సం. జైలును విడిచిపెట్ట వలెనని, విడుదలయైన పిమ్మట గు ప్రకార ఢిల్లీకి తిరిగివచ్చి ‘లేజ్’ దినపత్రికకు సంపాదకుడుగావని చేయుచున్నాడు. (ఆ. పే.)

కాన్పూరు వార్తలు

జనవరి 15:— భారతరక్ష సంఘ మొదటి ఏర్పడింది. భూకలహమూర్తీ హాఫీజ్ మహమ్మద్ హాఫీజ్ గారు దీనికి అధ్యక్షుడు.

సిన్హా అప్పయ్యుండిను కామర్సు ఛేంబరుకు సదస్ లెందు అందు కంపెనీకి డైరెక్టరుగా నున్న షేక్ సియ్యుద్దీన్ అధ్యక్షుడుగా నెన్నుకొనబడిరి. (ఆ. పే.)

మహాత్మునకు అపాయస్థితి దప్పట

క్రమముగ ఆరోగ్య మభివృద్ధి యగుచున్నది

నెలది నముల వరకు నువైద్యశాలలో నుండవలెను

18 వ తేదీన సాయంకాలము 5 గంటకు ప్రార్థనలను, సభలను జరుపవలెను

అపాయస్థితి తీర్పులు

పూనా 16 జన:— గాంధీగారి ఆరోగ్యము త్వరితముగ విశ్విది శోంతుచున్నది. ఎట్టి అందోళనము పడవలసినదే ఈసాంకృతిక 7 గంట కలసలు మాడకు గాని దర్శించి ప్రశ్నింపగా గాంధీగారికి అపాయస్థితి దాటిపోయెనని తెలిసెను. కథ్య మొసకబడుచుండెను. వైద్యాధికారులు అత్యధికమగు శిధిలప్రస్థు శోనచుండిరి. (ఆ. పే.)

అహారము మెనెజుమందుట

పూనా 16 జన:— గాంధీగారి ఆరోగ్యమును గురించి దాక్టరు ఫుటగారిని ప్రశ్నింపగా, ఈదినము మధ్యాహ్నము 2 గంట వరకుగల ఫీడింగునించి ఇట్లు చెలిచెను. గాంధీగారు మెకటి దినములలో కంటే పెక్కువక భోజనమును నున్నారు. ఈదినమున తనమామాయి పాలుపండ్లతోను మెత్తినన్నము గూడ పెట్టుచున్నది తెలిపబడినది. ఎట్టి యధికసహజము లేదు, ప్రేమలసరిగా పనిజేయుచున్నది. ఈదినమున వ్యాధి తీరేదని యనుభవించెను. కరీంనాగోడే నాడి, స్వేదన మొదలగునవిన్ని యు సాధారణముగా నుండెను.

దాక్టరు జీవరాజు మహతాగా రీక్షించున బరోదానుండి కచ్చి గాంధీగారిని జూచిరి. గాంధీగారి ఆరోగ్యాభివృద్ధికి వారు సంతృప్తిరెరి.

మహాత్ముదాలీగారు మాడకుగారికి

కృతజ్ఞతను దెలుపుట

అఖిలభారత జాతీయోపసంఘాభ్యుదయ మహాత్ముదాలీగారు కలసలు మాడకుగారికి ఈ క్రింది కందివార్త నంది:—భారతజాతికి ప్రాతిపదికమగు గాంధీమహాత్మునికి విశిష్ట యోగ్యతనుంచు మీరను, మీ సహాయమును జూపుచున్న జాగ్రత్తను ఆదరణకును మేము చాల కృతజ్ఞులము. అవిషయమున భారతదేశమునందందరి జాభిప్రాయములను కృతజ్ఞతను నేను దెలుపుచున్నానని యెంచుచున్నాను. మీ రీచికిన్ శోన తప్పించుదు విజయ మందినందుట మా జాభిసంధనముల నంగీకరింపవలెనని కోరుచున్నాను. మహాత్ముదాలీ.

జేడదాను గాంధీగారి కృతజ్ఞత

పూనా 16 జన:— జేడదాను గాంధీగారిని దర్శించి ప్రశ్నింపగా మెంటేకాశ్రుతికిన్ యొప్పించుదుట కలసలు మాడకుగారిని సహాయములను చాలకృతజ్ఞత నని తెలిచెను. వారు వ్యాధిని సరిగా గనిపెట్టుటయు శ్రుతికిన్ యొందు వారి సైన్యమును గాంధీగారి ప్రాణముల రక్షించెను. గాంధీగారు దుర్బలముగ నున్నను ఉల్లేఖముగ నున్నారు. చూచి తెల్లటకు వచ్చువారి సమస్కారము నందుకొనుట, కొలదిగ సంభాషించుట వచ్చినవారిని ఆనవాలు పట్టుట మొదలగునవి చాల శ్రమ కలకార్యములు. గాంధీగారిని జూచుటకు వచ్చిన వని, ఉత్తర దేశమునుండి చాలగుండి స్నేహితులు రండివార్ల నందిరి. కాని తమకు నియమింపబడిన వనలకు నిశితపెట్టి తనను జూచుటకు రావలదన కోరుతెని గాంధీగారు జేడదానుగాంధీగారికి చెలిపిరి. మహాత్ముని ఆరోగ్యాభివృద్ధికిరకు ప్రార్థన లొనర్చుటకుండును.

గాంధీమహాత్ముని వదలిపెట్టవలెను

బొంబయి, 16 జన:— బొంబయి రాష్ట్రీయభావనం ఘనముగా, గాంధీగారిని వెంటనే వదలిపెట్టవలెనని కోరుచు తీర్మానించిరి. (ఆ. పే.)

మహాత్ముని తిరిగి జెయినకు మార్పు

వదంతి అసత్యము

నెలదినమువరకు వైద్యశాలయందే

యుండవలెను

మంగళవారము మధ్యాహ్నము 1 గంట 45 నిమిషములకు పూనానుండి బొంబయి క్రాంతిల క్రితకా ప్రతినిధి ఈకింది

విషయములను తెలిపేదవ్వరా చెలిసెను:—ఈ యుదయమున, సానూకు వైద్యశాలలో నీనిల సర్జను కలసలు మాడకుగారిని దర్శించి మహాత్ముని ఆరోగ్యమును గురించి అడిగిరి. గాంధీగారురాత్రి 8 గంటల వాగుగా నిద్రించిరినియు, నాడి 72 మార్లు కొట్టుకొనుచు మామూలుగనే యున్నదనియు, రసీ కాటులేదనియు, ట్యూబుపొడుగు తగ్గింపుడె నియమ ఆతడు నుడివెళ్ళ మహాత్ముని తిరిగి యెరవాడ జెయిలసలు మార్చివలెననియు గురించి నడుపుచు అందెంకమాత్రమును సర్వములేదని యు, వ్యాధి చాలతీవ్రమైనదనియు, అందుచేత ఒక నెలవరకు వైద్యశాలనుండి గాంధీగారిని కడవట్టకు పీటలేదనియు నుడివెను. గాంధీగారిని వైద్యశాలనుండి మార్చుట అసాధ్యమనియు దాట్లు జరుగనీ ననియు మాడకుగారు దృఢముగ చెలిపిరి.

శ్రీశ్రీ మొనర్చుచున్న స్వచ్ఛంద విచిత్రము

గాంధీగారికి శ్రీశ్రీ మొనర్చుటను ప్రారంభించునను మన నొక దురదృష్టవరమగు విషయము జరిగెను. శ్రీశ్రీ మొనర్చు ప్రదేశమున విద్యుద్దీపము లూపాయెను. వైద్యశాలలోని విద్యుద్దీపవద్ద నున్న లాంతిరప్పియు తీసికొని రావలసివచ్చెను. పట్టణమునుండి గ్యాసులెట్లు గూడ రప్పించుటెను. ఎక్స్ట్రిక్ కంపెనీజాతికారికి వెంటనే కలుగంపగా నాతికువచ్చి విద్యుద్దీపములను సరియొర్చెను. ఇట్టివిఘటన కలిగినక, శ్రీశ్రీ వికిర్ణ చాలనై పుణ్యముతో సంక్యప్తిరముగ శోనర్చబడినది.

18వ తేదీన ప్రార్థనలు

మృదానునందు

మృదానుజిల్లా కార్యగమనంఘము వారి యాజమాన్యమున, గాంధీమహాత్ముని ఆరోగ్యాభివృద్ధికిరకు ప్రార్థనల కోసకృతులగాను 18-క తేదీ కుకవారమున సాంకృతికము 5 గంట సాంధ్య మహాసంధు బహిరంగసభ జరుగును. శ్రీమాన్ ఎస్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు, టి. క్రకాశము, కె. నాగేశ్వరరావు కంతులు, ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారు, వి. చక్కలై, మాలనా యాతజ్ హస్సేను, టి. వి. కల్యాణ నుందరం మొదలియారు, ఎస్. నర్సయ్యారై, జి. రంగయ్యకాయుడు, వి. ఎల్. కాశ్రీ, అబ్దుల్ హమీద్ ఖాన్, మఫీ మహమ్మద్, అబ్దుల్ లతీఫ్ షేకోగి ధ్వజస్థానింతురు. అని కార్యదర్శి చెలిచెను.

భారతీయుల కర్తవ్యము

(బొంబయి క్రాంతిలు)

మహాత్ముని ఆరోగ్యమును గురించి ఇటీవల జేసిన వార్తలు వైద్యమును గురించుచున్నవి. ఏదీ ఎట్లున్నను గాంధీమహాత్మును సంపూర్ణారోగ్యము నంది వదిలిపెట్టబడు వరకు ప్రజల ఆందోళనము అనగజాలదు. ప్రస్తుత తరణము నుపయోగించుకొని ప్రభుత్వమువారు ప్రజల నుభయభయములందు పాల్గొనుచుంటిమని తెలుపుట గాను వెంటనే గాంధీమహాత్ముని విడుదలను ప్రకటించుట యుచితము. ప్రభుత్వమువారు వెట్టుజేసినను, ఈసందర్భమున ప్రజల భృతూ మాత్రము స్పష్టమై యున్నది. వారందంను వైద్యమును వీడక సహాయము వహించి తమనాకునని సర్వరాశోగ్యాభివృద్ధికి ప్రార్థనల కోనర్చవలెను. ఈసందర్భమున గాంధీనిర్బంధుడిన మను 18 తేదీ కుకవారమున భారతదేశమందన్ని ప్రాంతములందున ప్రార్థనలకోనర్చు విధిని అవతరింయి గాను గావించి:మూచి:ను బలపరుచుచున్నాము. ఆదినష్టనట్లుదయపుటకు గా నా, అభిలభారత జాతీయోపసంఘ కార్యదర్శి అధ్యక్షునితో సంప్రదించి, కార్యగమనంఘములవారిందరికిని యుత్తరపుల సంపుని తెలియచున్నాము.

జెయిలులధి కారుల అజాగ్రత్త

విచారణ యొనర్పవలెను

గతరెండు దినములలోను అసోసియేటెడ్స్ ప్రెస్సువార్తలను ప్రభుత్వ ప్రయరణాధికారికకునను నూడిగా, గాంధీమహా

తెనుగు తెలివినవారికి హిందీ నేర్చుకొనుట.
 వీలయిన నులభకైలిని వ్రాయబడినది.
 తపాల ఖర్చు ప్రత్యేకము.
 ఆంధ్రపత్రిక కార్యాలయము,
 7, తంబుకెట్టవీధి, మౌవాను.

అమ్మలారాజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

అఖిలభారత ఖాదీ ప్రచార సంఘము, నెల్లూరు

(స్వ కీయ విలేఖరి)

నెల్లూరు జనవరి 12:- ఈ సంఘసభ్యులగు శ్రీయుతులు జమ్మలూర్ బాబాజీ, మగవలూర్ గాంధీ, శంకరలూర్ బాబాజీ, మధురాదాసు పురుషోత్తమదాసుగారు నిన్నటి ఉదయం ౧౦ గంటలకు యాగ్రామమునకు చేరిరి. దాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యం గారు కూడ వారితో అంధ్రదేశమునందు ప్రచారము సలుపుచు యున్నట్టి విశ్వసీరి. జిల్లా కార్యకర్తలు అధ్యక్షులు, లేబూరు ముబ్బరామిరెడ్డిగారు, మరొకందరు కార్యకర్తలు సభ్యులతో కూడ రయలు ప్రేమనంద్రుడు వెళ్లి, నాయకులకు స్వాగత మొసంగిరి. నాయకుల లండనును రైలు ప్రేమను నుండియే మోటారుబండిలో జల్లిపాడు గ్రామమున నున్న సత్యాగ్రహ ఆశ్రమమునకు వెళ్లిరి. అచ్చట నాయకులు మధ్యాహ్నమువరకు యుండి, మూడు గంటలకు మరల నెల్లూరుకు విచ్చేసిరి. ఆశ్రమమునందు మగ్గ ములమీద ఉన్నట్టియు కత్తెలు వగైరాలను కరిగించి మిగుల సంతోషించిరి.

మధ్యాహ్నము నెల్లూరు విచ్చేసిన తర్వాత జిల్లా కార్యకర్తలు నాయకులు ఖడ్గరు వ్యాపారము, అభిమానులు, ప్రచారకులతోను జిల్లా కార్యకర్తలు కార్యాలయమున గడిసి, జిల్లా యందు తయారగు నూలు, కత్తి, వస్త్రములు మున్నగు విషయముల గూర్చి సంభాషించిరి. బ్రహ్మజాత, కసుమారు, గంజరం, ముగ్గుమారు మున్నగు గ్రామములందు తయారగు కత్తెలు లను, కార్యకర్తల సంఘ కార్యాలయమున కరిగించిరి. నెల్లూరు నందు పన్నునినూలు, వస్త్రములు తయారగుచున్నవనియు, శేత కూడ పేలరకమునకు చేరిదనియు అభిప్రాయమున వారు వెలిబుచ్చిరి.

సాయంత్రము 4-30 గంటలకు శ్రీ అంజనేయస్వామి వారి తేజాలయముల శ్రీలగ్న యొకటి జరిగెను. అందు శ్రీ యుతులు జమ్మలూర్ బాబాజీ, దాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యం గారు ఖడ్గరుగూర్చి ఉత్సాహించిరి.

బహిరంగ సభ

గాంధీ చాకీరందు 7 గంటలకు బహిరంగ సభ యొకటి జరిగెను. శ్రీయుత బెనవాడ చంద్రశేఖరెడ్డిగారు అధ్యక్షత వహించిరి. నాయకులకు స్వాగత ప్రకటన లాసగలదెను. శ్రీయుత శోమాంధూరు పార్థసారథి అశ్వంగార్ స్వాగత ప్రకటనను జదిపిరి. అంత ప్రభుత్వమున శ్రీ జమ్మలూర్ బాబాజీ గారు ప్రత్యక్షమై సమస్యను, హిందీ భాషయందు దుష్కరమింది. దాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యం గారు వారి ఉపన్యాసమున వాక్యము వాక్యముగా యనిగించి చెప్పిరి, శ్రీ జమ్మలూర్ బాబాజీ గారు, తమ ప్రచార చుట్టోద్దేశము ఖడ్గరువంత్రవ్యాపక మనియు, అంధ్రదేశమున శ్రేష్ఠమగు ఖడ్గ రుత్తి యునున్నదనియు, అన్ని రాష్ట్రముల కన్న అంధ్ర రాష్ట్రమునందు దెబ్బకు వసతులు గలవనియు, ఎక్కువ ఖడ్గరు తయారగుట వలనందుచేతనే తాము ప్రభుత్వమున అంధ్ర రాష్ట్రమున ప్రచారము సలుపవలసి, జిల్లా యందు ముఖ్య ప్రదేశముల ద్వారా, తగు ప్రోత్సాహము, సలహాల నొసంగుచున్నారని తెలిపిరి. ప్రస్తుతము అంధ్రదేశమునందు యితర ప్రాంతములకు ఖడ్గరు వస్త్రములు ఎగుమతిచేయుచు, ఇతర రాష్ట్రములకుండి విల్లునరులు, సీమవల్లులు తగయరాలు వెప్పించుకొనుట మిగుల నీచమనియు, అంధ్రదేశపు ప్రజలు, తమ రాష్ట్రమునకు దుర్బిట్టియొక వస్త్రముల కరించి, మిగిలిన వస్త్రములను మాత్రము యితర రాష్ట్రములకు వంపవలయు నని చెప్పిరి. ఎంత కష్టతమగు ఖడ్గరు అభివృద్ధికి దెచ్చి, సీమకుడ్డలను రూపుమాపవలెనని అంత కష్టంగా న్యురాజ్యము చేపొరగలవనియు, మహాత్మునియందు ప్రేమయున్న, భక్తినిశ్చయమున్న దానిని క్రియారూపమున ఖడ్గరుధారణము చేసి, ఉత్పత్తి తోడ్పడి, ఖడ్గరు మంత్ర వ్యాప్తికరకు పాటుపడి, వెలిబుచ్చువలయు నని కోరిరి. అంత యితర నాయకులు గూడ ఖడ్గరు ప్రాముఖ్యముగూర్చి చెప్పిరి.

రాత్రి నాయకులందరు శ్రీయుత లిక్కరపు రామిరెడ్డి గారి 'శాంతి కేంద్ర' భవనమున జనవేసిరి. మరునాడుదయమున గంజపూ గ్రామమున కోటూరు తాలూకా కార్యకర్తల సంఘము తరపున శేతకరపతి యొడిన శేతపాతకాలను దర్శించుటకు వెళ్లిరి. అప్పటినుండి మధ్యాహ్నము స్వాగతములలో మరల నున్న శేతి.

ఇండియను నైన్సు కాంగ్రెసు

అధ్యక్షుని ఉపన్యాసము

క్రమశిక్షాసము

రెండవ రోజు జనవరి 14.

ఇండియను నైన్సు కాంగ్రెసు యొక్క 11 వ సమావేశము శే సాతంకాలము గవర్న మెంటు కొలిజియేటు హై స్కూలు యందు దాక్టరు ఎస్. అంజనేయ డి. ఎస్. సి., ఎఫ్. ఏ. ఎఫ్. డి. సి. వి. ఇ. గారి అధ్యక్షత క్రింద ప్రారంభించబడినది. (వక్రమునకు ౧5 అనుకోమముఖ్య గౌరవ్యములగు వచ్చెదనని దలంచితిమిగాని, వారికి జేమామునంద స్వస్థత గా నుడుటచేత తాళక పోయిరి. అనంతరము గారు జూలూజీలు సర్వేక్షేత్రులు గారు వీరుక్రమవిశాసము (ఇవల్యామను) గూర్చి పరిశోధన జేసి నదంతయు తెలియబరచు తమ ఉత్సాహమును జదిపిరి. నైన్సులకు మహారాజాగారు బంపిన స్వాగత ప్రకటన సభలో జదిపిరి.

ఇండియను నైన్సు కాంగ్రెసు సభ 15, జేవీనుండి 19 తేదీవరకు ప్రతిదినము జరుగుచుండును. ఉదయము 10 గంటలకు 12 గంట వరకు సభ్యులయందు, గజిత్తు, రసాయనము, వైద్యము మున్నగు సభల కత్తెలును పరిశోధించి రచింపబడిన కత్తెలును చదువుట జరుగును. ప్రతిదినము సాయంత్రము 6-30 గంటలకు బహిరంగ సభలయందు ఉపన్యాసములు జరుగును. 15 వ తేదీన అనంతరము గారు, 17 వ తేదీన పంజాబు విశ్వవిద్యాలయము ప్రాధానరు, సహనీగారు "మొక్కలను గూర్చి ఉపన్యాసం చేయుదురు. 18 వ తేదీన ద్వాకరు డి. రాయస్వామిగారు మార్పుని గూర్చి అధ్యక్ష అభిప్రాయము" అను విషయమున ఉపన్యాసించెను. పరిశోధనకు సంబంధించిన భాగమునందు, వ్యవసాయకాఖ్య డి. సి. బాద్దగారు అధ్యక్షులుగా నుండురు. గజిత్తు, ఫిజియోకాఖ్య ప్రధానరు డి. వి. రామనగారు, రసాయనకత్తె కాఖ్య యందు, ఇ. ఆర్. బాట్లనగారు, వ్యక్తకత్తె కాఖ్యయందు ప్రాధానరు ఎస్. సి. అగర్వాల గారు భూగర్భకత్తెలు నకు, డా. డబ్ల్యు. ఎఫ్. స్టీవ్ అంత్రోపాలజీకాఖ్య గ. జి. ఎల్. ఎ. అనంతరము అయ్యురు గారు, వైద్యపరిశోధక కాఖ్య తెప్పించుట కర్తవ్యుల ఎస్. ఆర్. క్రిష్ణభస్మగారు అధ్యక్షులు గా నుండురు. మొత్తమున 270 ప్రతిములు చేయవలయును.

పరిశోధన ప్రకటనలు జరుపుటయే గాక చూడదగిన స్థలములకు బోయి వాడుకు కూడ కార్యకర్తలను నుండు చేర్చు జరిగినది. చందన అత్తరు కార్కానా హైద్రాబాద్ ఫారము, జిల్లారియా ఆనుపతి, మైసూరునగరము, శివకొండము నీటి పారుదల, మున్నగు చుట్టూర్థలములను బాడవోయెదను.

రెండవ రోజు అఖిలభారత సమావేశమును జరుగుట కిది రెండవసారి జరుగుటచే, ప్రజలు ప్రభుత్వమువారు యెల్లెల ఉత్సాహము కలిగి సభా సంస్థాపకులకు తోడ్పడిరి. మహారాజా వారు అభిమానులగును బోమకులుగ నుండిరి. విశ్వవిద్యాలయము కై ముచ్చాస్సులగు గారు అహ్మదాబాద్ సభ్యులుగా నుండిరి.

కార్యక్రమము

సభకు వచ్చిన వారిలో, గా. బిటిషు రెసిడెంటుగారు, బార్దను, ఎ. ఆర్. శేర్జీ, ఆమీనుశిల్పిలుగూ, మిర్జా, హెచ్. ఇస్మాయిల్, ముషిరబాయిల హంసా ముస్సేను, దాక్టరు ఫాకెస్సురు సర్ ఎం. విశ్వేశ్వరయ్య, రామవేదరావు, డా. సి.వి. కామను డా. ఎస్. కె. బెజ్జీ ప్రాధానరు ఇహందాదు, డా. విర్రాబు సహనీ (రంజాబు) వారహర్మ్య. వ్యా. కె. ఎస్. చంద్రశేఖరయ్య రు, మున్నగువారు గలరు. ప్రతిరోజు సభ్యులు (శేతకులతో) భావమందియు నిండియుండెను.

మహారాజావారి సందేశము

మహారాజావారి సందేశము దాక్టరు బ్రజేంద్రబాబ్ సీలుగారు జరుపుటతో కార్యక్రమము ప్రారంభించబడినది. మహారాజావారి సందేశమునందు 1917 తెలంగాణలో నుండిన నైన్సు కాంగ్రెసును గూర్చి మహారాజావారు ప్రసంగించిరి. శేటి సభకును స్వాగత మొసగి తమ రాష్ట్రమునకు రెండవసారి వచ్చినందులకు తమ సంతసమును తెలిపిరి. ఇండియా దేశమంతట ప్రధానమైన పరిశోధకాలయము, మొట్టమొదట కాళేజీయం బెంజురూరు లో గలవు. ఈసభ జరుగుటకును నైన్సులకు గుర్తులయందును పరిశోధనా కార్యములనెక్కుడు ఉత్సాహముగా జేయుటకు శ్రద్ధగలుగును. నైన్సు విశవత్సయమున పెంపొందిండును. అయ్యది ఒక్క దేశమునకు సంబంధించినది గారు. ప్రాగ్భూమి దేశములు రెండును నైన్సు విషయమున కలసి వుండెను.

వా పట్ల

వందిత గారీశంకర మిశ్రగారిరాజు

(విశేష విలేఖరినుండి)

వందిత గారీశంకర మిశ్రగారు, కాంగ్రెసు అయిన తరువాత దక్షిణదేశయ్యత గావించుటకు బయలుదేరిరి. వారు 10 జనవరి మధ్యాహ్నము 1 1/2 గంటలకు ముగ్రామమునకు చేరిరి. హైద్రాబాద్ "నవయుగ" క్రికెట్ క్లబ్బు యయిన శ్రీయుత గోవిందరాజుల వెంకటకృష్ణారావుగారు హైద్రాబాదు ఆహ్వానము నంగీకరించి ముగ్రామమునకు వచ్చిరి. వారికి రైలు ప్రేమనంద్రుడు పట్టణ కార్యకర్తలు వాయుకులతో ప్రముఖులగు శ్రీయుతులు ధర్మిప్రాయ మార్కెట్ కాలనెల కిట్టసాగి సోమ యాజులుగారు స్వాగత మొసంగిరి. సాయంత్రం 5 1/2 గంటలకు గాంధీచావున బహిరంగ సభ జరిగెను. సభకు శ్రీయుత శోరభాద్రి వెంకటాద్రి గారధ్యక్షత వహించిరి. వాపట్ల పాతలు అతిథులుగా గారీశంకర మిశ్రగారికి స్వాగత ప్రకటన వ్రాసంగిరి. స్వాగత ప్రకటన మ-రా-రా-శ్రీ కొమరవోయి హనుమంత రావుగారిచే చేయవలెను. మిశ్రగారు స్వాగత ప్రకటనను అంగీకరించుచు ఈ క్రింది విధముగా నువ్వనించిరి.

"అగ్రామసాధిపా, సోదరలారా"

మిమాత్మ రామయ్యున దెలుగులో నాన నామూర్త్యుభాష అయిన హిందీలో గాని మాట్లాడక అంగ్లభాషయగు అంగ్లభాషయందు ముష్కసంకల్పమునకు తమించెదనని నమ్ముచున్నాను. మిమనా కోసంగిన సహ్యాపకమున శేతకరపతి కృతజ్ఞుడను.

మిశ్రగారు వారి యుపన్యాసములలో ఖడ్గరు భూమి అనక శ్లోకము గూర్చియు అంతరానికియును గూర్చియు వాలిటియలుగా చేజుటను గూర్చియు విశ్వవిద్యాలయము గావించిరి. ఈ ఘోర వాడుకయగు అంతరానికియును ఉన్నతదేశము నున్నంత కాలము నుండు స్వరాజ్యమునకును కష్టము వారునుండిరి యితర పాశ్చాత్యదేశములలో విద్యకర్తలును దేశమునకై చేసిన త్యాగమును గూర్చి చెప్పుచు భారత మోక్షమునకు యంతరాలు లక్షల కొలది స్వల్పము నాయుభయకే దౌర్భాగ్యరాహిత్యమున వద్దతితో ప్రభుత్వమును ఎరుక్కునవలసిన సయము మానస్సు నుండినది తెప్పిరి. అగ్రామసాధిపతి యుక్తవయస్సులో పండితుడు తన మూర్ఖభాష యగు హిందీలో నువ్వనించి అంతటితో వారు తమ యుపన్యాసమును ముగించిరి. వారు అంగ్లమున నిర్విక యుపన్యాసమును నందూరు శేమిచారిగారు అధ్యక్షించిరి. అధ్యక్షాధంతుల జి.వి. కృష్ణారావుగారిని ఉపన్యాసించుమిరి శోరగా కృష్ణారావుగారు కర తాళిధ్యులు చెలరేగ నుపన్యాసవేదిక వారోహించిరి. కృష్ణారావుగారు వందిత మిశ్రగారు మాట్లాడిన తర్వాత మాట్లాడుటకు చింతించుచున్నానని చెప్పి వందిత మిశ్రగారి అభిప్రాయములలో కేకవించెద ననియు. మిశ్రగారు కష్టకరమారాములన్నియు ఆచరణరూపముగా నూపిరేయవలెనని గట్టిగా చెప్పిరి. కృష్ణారావుగారు వందితను త్యాగమును గూర్చి చెప్పి వారి యుపన్యాసమును ముగించి ఉపన్యాసవేదిక వదిలిరి. అధ్యక్షుల దంత్యోగ్యతవ్యాసమును ముగించి అతిథులకు వందనము లాచరించిన తర్వాత జనుజయధ్వజము చెలరేగ సభ సమాప్తమొందెను.

సికింద్రాబాదు రైల్వే చోరీవరము

సికింద్రాబాద్ జనవరి 15:- ఈ వరములో ముగ్గురు ముద్దాయిలను రైల్వే షేడప్రీటు గారీదగ్గర తిరిగిపెట్టినది జరిగిరి. విలియంసను బెయ్యిమీద నిదురల చేతులదెప్పుచున్నను, దేవిద్దులను రిమాండులో నుంచిరి. మాక్సును పోలీసువారి యధీన మగు దుండెను. విలియంసను దేవిద్దులదగ్గర వ్రాతపాక్షాత్కరమును తీసుకొనుటకు శేతు 22 తేదీకి నాయుదా చేయవలెను. (అ. (వె)

అహ్మద సుభాధ్యక్షులు బ్రజేంద్ర బాబసీలుగారు తమ స్వాగత ప్రకటనమును జదిపిరి. కాళా రామచంద్రాన కాాయి గారి కాలమున దేశోత్పత్తియనకై వలించితిమిగాని అన్నియు శేతు ఆచరణకు వచ్చుచున్నది. వారి కృషియు శేతు నిజమై నది. వందితయును విద్యార్థియును న్యాయవాదులును, పరిపాలనాసాధనముల గలవారును అగు శోర అనుకోమముఖ్య గారు, రాతక బోవుచు గూర్చి దెలిసి, వారిసానము కత్తెలులును, వైయాలజి పరిశోధక కార్యములందు దుష్కరములగు అనందేలుగారిచే అకమింపబడినది తెప్పిరి. ముఖ్య గారికి శ్రేయముగా అంగ్లక్షా ప్రి గారి అధ్యక్షుని ఉపన్యాసంపదేదను.

అధ్యక్షులు తమ ఉపన్యాసమును జరుపుచు, అచ్చటచ్చట మాజిటిలాంటి వరులులలో బోధపరచిరి.

(వ్యక్తిగత విలేఖరి)

సింగపూరు నౌకాశయము

(మాంచెప్పరు గార్డియను)

సింగపూరులో నౌకాశయనిర్మాణవిధానము చాలవరకు యెప్పుడు పూర్తియైనది. కాని దానివిషయమై యొక్కవడబ్బు ఖర్చు గురించి మాత్రము తప్ప యితర విషయములు దెలియదు. ఈ విధానము వదిలివేయబడి యిప్పుటివరకుతిరిగిరాని నౌకాదళవాయక ప్రభువులు కృత్యపరచిరి. పార్లమెంటు కొట్టివేసివేపుచే వారు యీ అధికవ్యయకరమగు కార్యమును మానుకొనెదరు. ఇందువలన వారికిల్లు లాభమేమియో విశేషము గాలేదు. ఈవిధానము జపానుకు విరుద్ధముగ యులు తేర దీయలేదని ఆమెరిగాడు హామీనిచ్చిరి. ఈ విషయమై ఆక్షేపణ చేయువాషింగును సమావేశము నధికమించుట యనిచెప్పి ఆ సంకల్పమన్నితొనీవేసిరి. ఈ రెండు అభిప్రాయములను సరియైన పోగునెడల బాల్ఫూర్ ప్రభువుగారి విశేషమునైనైకొని యీ కృత్యకార్యమునకై కోటిపానును ఖర్చుచేయవచ్చును. విశేష ఆమెరిగారి యొక్క గాని, బాల్ఫూర్ ప్రభువు యొక్క గాని అభిప్రాయముల సంగీకరింపరాదు. వినుదేశముల ఒడంబడిక భావము ననుసరించునెడల పసిఫిక్ మహాసముద్రమునందు సంస్థాపనము మే యుండదు. జపాను ప్రతిపక్షముగా యుండినటుల యీ సింగపూరు నౌకాశయకార్యములనంటి వానినెల్లనే ఆ ఒడంబడిక భావము నకు వదలము. ఇందు ఈ ఒడంబడిక విశేషమందును. అట్టిరీతి యిది ప్రతిపక్షి తుట్టుతుందగా భావించక ప్రారంభమనియే తలంపవలయును. మరల నీ యొడంబడికను వర్షియము చేసి విస్తరింపజేయుటయే దేశాధికారుల యితర శాఖలనుండి యిందుజేసిన దేశములన్నిటిని సమన్వయము చేయవలసిన దంతయు చేయవలయును. ఇట్లు చేయవలసిన కొంత యాచారము అవశాసమునందైన భిక్షుల వెదకుచు విమలంభ్యరముల వివరము మహావ్యయము సంప్రాప్తమగుటయు జేయుచున్నాము. ఈవిధానమును రాజకీయ పక్షాన్నిష్ఠతో జూచిను జేయవలయుగాని గానించుటలేదు. ఎన్నోలక్షలు ఖర్చుచేసినపుడును క్షీణింప గలదు. కర్మలనుచేసింతు నగాని చేసినటుల సింగపూరు ఇంగ్లాండును జపానుకు మూడింటి దగ్గర నున్నది. ఈలాగా భోవుటకు క్రొత్త నౌకాశయములో మునుపటి కొలదిమాత్రము మంచిచెడులలో కొన్ని యుంచుకొనెదల. నౌకాదళమునందెల్లగాటరాజునిధాంతమునకు విరాధముగ బోయినవారు మగుడును. కొన్ని వారముల (క్రింద ౧౮౮౮) కేర్లీస్కాటుగారు గూడ నీచే అభిప్రాయమును చెప్పిరి. ఇంతి యింకాక "మనదేశమున పనిలేనిసమస్త తీరముగ నన్నపుడు ప్రయోజన మేమియు లేననౌకాశయనిర్మాణమునకార్యమును తల పెట్టుట బహుమోహము" అనిగూడ అభిప్రాయము చెప్పెను. అది చాలి యుండవచ్చును.

మైసూరుజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము

కార్యనిర్వాహకుల నెన్నుకొనుట

మైసూరు, జన 15:—మైసూరు జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము కార్యముల సమావేశము 13 వ తేదీన కర్ణాటకమునందు జరిగెను. సమావేశములకు ఎ. నీతారామయ్యగారు కర్ణాటకముగా జరిగిరి. కార్యదర్శి కృష్ణస్వామిరావు గారు పోయినవందవర్షపు సంతోషము జరిగిరి. వీరవ కావ్యనిర్వాహకుల నెన్నుకొనుట జరిగెను. ఎ. నీతారామయ్యగారు తిరిగి అధ్యక్షులు. నెన్నుకొనబడిరి. బాలు సత్కాండగారు, ఉపాధ్యక్షులుగను, టి. ఎల్. రంగయ్య పోన్ను చెట్టి గాట్ల సహాయకార్యదర్శులుగను, ఎన్నుకొనబడిరి. ఇంకను 11 మంది కార్యనిర్వాహకసభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి. అందు, ఎం. వెంకటకృష్ణయ్య, కి. కృష్ణస్వామిరావు, ఎస్. నుబ్బరావు, పార్థసారథిగారు, కండిలు, నాగరాజుగారు, కె. వి. అయ్యల మున్నగువారు. వారు ప్రాతిపదికలును, అధ్యక్షులకు గుండములర్పించుటతో సభముగిసెను.

కాన్ను గాంధీజీయొ భజనలతోను, బహిరంగసభలతోను జరుగుచును. నూతన ఎన్నికలవలన పురమునం దెక్కడ ఉత్సాహము కలిగినది.

జులాబ్ మాత్రలు

నెల దట్టి 1-కి రు. 0.8-0 వి. పి. సహా 0.12-0

మలము సకలమునకు సరిగా వెదలకుండిన ఆకలి నుండ గించి పొత్తి కడుపు ఉబ్బి అనేక వ్యాధులకు కారణ మగును. దినము రాత్రి ఒకమాత్రము తినిన మలబద్ధులగుమాని, ఆకలికలిగి తీరిమున కారోగ్యము కలుగును. వీటిలో నేపాళము చేర్చబడి యుండలేదు. ఈ మాత్రలవలన విశేషముగ విశేషములు కావు. అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

కుంభ మేళ మహోత్సవము

కల్వర నిష్పంధపు టుత్తర్వుల

నుపసంకరించుకొనుట

హిందూనాయకుల సత్కారహవిజయము

అలహాబాదు జన 15:—కుంభ మేళ మహోత్సవ సమయమున, కల్వర నిష్పంధపు టుత్తర్వులతో నొన్న నకు, చాలవంతి స్నానమునకు వచ్చినవారు, అడ్డనుగ నిర్బంధ బడిన కొయ్యకటకటాలను పడదొంగిలించి లాపనికి పెట్టిరి.

పండిత మదనమోహన మోహన్ గారు కొంతమంది ప్రముఖులతోగలసి, ఈ విషయమున జిల్లా మేజిస్ట్రేటుతో సంప్రదింపెను. యితర మేజిస్ట్రేటు : మేధవు టుత్తర్వుల నుపసంకరించుకొనిరి.

వివరములు

కుంభ మేళము ఆంధ్రోళవిషయమున వివరముల విచారించ నట్లుచెలిసెను. మోహన్ గారు, నడివద్ద ప్రజలు స్నాన మొనర్చుటకు గాను. తల నేర్పరుముటకు 30 వేలకు మించునాడేసి నందుకు కృతజ్ఞతను దెలుపుచు గవర్నరునకు తంతిజాగ్రనంపెను. సంకరాంతిదినమున, శ్రీవీరసంగమమునద్ద తప్ప నితర ప్రదేశములలో హిందువులు స్నాన మొనర్చుటకురయ్యు, సంకరాంతిదినమున సంగమునద్ద స్నానమొనర్చరాదని జిల్లా మేజిస్ట్రేటు తర్వాతనున్ను కోర నీయ మనియు గూడ నందుచెలిసెను. స్నానమున కపునరుగు నేర్పరుముట హిందూ నాయకులే యొనర్చుకొనియు రనియు, కత్తెకును తన యుత్తర నుపసంకరించుకొనవలసిన దనియు మోహన్ గారు చెలిపిరి. నిష్పందించున మోహన్ గారు, మరి కొందరితోగలసి, అపాయకరముగ పరిగణింపబడిన ప్రదేశమునద్ద ప్రజలు సమీపించుటకు నొనర్చుటకు కొయ్యతో నిర్బంధ బడిన కటకటాలనద్ద పెట్టిరి. మోహన్ గారు, మేజిస్ట్రేటును, చిట్టించుకొనిరి గాని ఎట్టిసమాధానమును కురులేదు. కాకు చర్చించుకొనునమయమున కటకటాలనద్ద గుంపు అధికమయ్యెను.

సత్కారహవిజయము

ఇంతలో, జపానీయులు నేపాళాగారు మరి కొందరితో గలసి, కటకటాలను దాటిగా నలికిపెట్టి కటకటాలను లాగివే యుండిరను వార్తకాసింపెను. వారిచే నొనర్చబడిన చిన్న మార్గము దుండా ప్రజలలో వత్తికి పొరలనుయండి కొంతసేత టికి మేజిస్ట్రేటువచ్చి ద్వారమును తెరిచిరి.

వాక్కుగారు, ఇతర అధికారులు, సంగమునద్ద స్నాన మొనర్చుటకు గాను సహాయమును గురించి ఒకరించుయిందుట చేరి, స్నానమునకు మధ్యాహ్నమునకు పూర్వమే వారియొక ప్రదేశమున స్నానముచేసి వెళ్లిపోయిరి. కాని కొందరు హిందూ నాయకులు, అధికారుల నిష్పంధమున కవచ్చుమీ దెలుపుచు, వైస వెళ్లి నడిచిన ఇరువురు నాయకుల యాజమాన్యముక్రిందకు వచ్చి, సత్కారహవిజయ కటకటాలను దీసివేయుటకు నిశ్చయించుకొనిరి. ప్రజల గుంపును శాంతపరుచుటకు చాల ప్రయత్నము లొనర్చబడెను గాని అది నిష్ఫలమయ్యెను. కటకటాలను విరగదొంగిలించి లాపనికి పెట్టిన వారిసంఖ్య 200 అగ నందునని అంచనా వేయబడెను. స్నానము మేజిస్ట్రేటును, ఈతయందు నుపసంధిచున కటకటాల మోహను తెచ్చి గారు నిన్నును ఈదినమున 7 మంది యాత్రకులను మునిపోతుండ ర్పించెను. సంగమునద్ద స్నాన మొనర్చుట అపాయకర మని అందరను అంగీకరించిరి. కాని ఇండు ప్రభుత్వముచే దుత్తర్వు సర్దుట, సంఘముయొక్క హక్కులకు భంగకర మని హిందూ నాయకులు భావించిరి.

పురపాలక సంఘమువారు అధికారులచర్యను

నిరసింపుట

అలహాబాదు జన 15:—నిన్నటి దినమున సంగమునద్ద జరిగిన విషయమును చర్చించుటకుగా నీదినమున, జపానీయులు నేపాళాగారి అధ్యక్షులక్రింద పురపాలక సంఘమువారి అవసర సమావేశము జరిగెను.

ప్రభుత్వమువారి ప్రతిష్ట

అధ్యక్షుడు దువ్వసేయయ, సంగమునద్ద స్నానమొనర్చుట అపాయకరమని అంగీకరించెను. కాని ఈ సందర్భమున నేర్పరుముటనొనర్చు సంకల్పమున అధికారులు హిందువుల అభిప్రాయముల నెంతమాత్రమును గమనింపలేదు. అపాయములను, ఉపద్రవములను తప్పించుటకు ప్రయత్నించుట చాల ప్రశంస నీయమైనదే కాని నిన్న అధికారుల వైఖరి మార్పు తప్పితో ను, అధికార ప్రతిష్టతోను నిండియున్నది. ప్రజల కపాయమును గురించిన విషయము వెనుక పోయెను. ప్రతివర్షం ప్రధాన స్నాన మాత్రమింపెను. అపాయమును గురించి చర్చించి వానిని తప్పించుకొనవచ్చును. కాని ప్రతివర్షం అట్టిగాదు. అందుచేత చాలవంద ప్రజలు, కానన తిరస్కార మొనర్చుకొనెదమను.

భారతశాసనసభల ఎన్నికలు

విదేశపుత్రికాభిప్రాయములు

నేనునపుత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది:—

భారతదేశమునందు యెన్నికలిపట్టికి పూర్తియైనది. ఫిల్లీగా జనరీ ఆఖరుకు ప్రారంభముగనున్న భారతశాసనసభ యొక్క యొ, రాష్ట్రీయశాసనసభలయొక్కయు, స్వరాజ మెట్లుండ వోయివచ్చును సర్వేశ్వరమయ్యను. సంస్కరణములు యిదివరకు కన్నతీ నవరీతుటలో నగునని చెప్పుక తప్పదు. కాని అవి విఫలము లగుననిమాత్రము భవిష్యత్తు చెప్పాలము. స్వరాజ్యపక్షము విజయము బడసినయే జెప్పవచ్చును. కాని ఫిల్లీ శాసనసభలో మూడవవంతు మాత్రము యెన్నుకొనబడిన సభ్యులున్నార. ప్రభుత్వముయొకటి సభ్యులవలన వారికి విరుద్ధముగ మెహబీటీ యేర్పడును. మధ్యవర్గకాలలో స్వరాజ్యపక్షమునకు మెహబీటీ కులముగ గలడు. అతడు రాష్ట్రీయ సభయందెన్నుకొనబడిన సభ్యులు ప్రతిష్టంభ విధానమునకు గడంబునెడల కష్టమేచచ్చి తిరును. ఇతరరాష్ట్రములలో యీస్వరాజ్య పక్షమువారికి మూడవ వంతు అంతకుకంటెక్కుయోస్థానములు వచ్చినవి. బెంగాలు విషయము మాత్రము చిత్రముగనున్నది. అచట మితవాదులకు మంచి మంచి అవకాశములు గల్గెను. సి. ఆర్. దాసుగారి వత్తుము నకే శాసనసభలో అధిక సంఖ్యాకరకు మున్నటుల గానించును ఈపసితులతో లిటనుప్రభువు అతివాదనాయకుని ఆహ్వానించి ఉద్యోగమును స్వీకరింపునని కోరెను. అయిన గవర్నరుగారు ప్రభుత్వవిధానమునబట్టి అట్లు కొలుట యుక్తమేగాని, ప్రతిష్టంభ కార్యమునుగోచరపాగించుటకు ఉద్యోగమును స్వీకరించుట యుక్తముగాదని చెప్పి అక్కరలేదనెను. లిటనుప్రభువుడు స్వరాజ్యపక్షము వీరవ సభ్యసంఖ్యాకులకు గుర్తు మిరవాదపక్షమునకు మోటును. మాంటాగు మెయ్యువర్గ విధానమునకు బెంగాలు ముఖ్యపరిష్కారదేశము గావచ్చును.

మాంచెప్పరు గార్డియనుకృతిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది:—

సంస్కరణముల ప్రభుత్వముకింద భారతశాసనసభల యెన్నికలు రెండవసారి పూర్తియైనవి. స్వరాజ్యపక్షమువారు భారతశాసనసభను ముట్టడించి దానిని ప్రభుత్వపక్షమునకు చేసినప్రయత్నములు అవకాశము గాంచెను. విశేషాంశమున్ని కథాములందు 108 లో ౧౧౧ ము జయించి. రాష్ట్రీయ శాసనసభలోగూడ నీచేవిధముగ నందెను వారికెక్కడను మెహబీటీ రాలేదు. విశేషాంశములలోను సం రాష్ట్రములలో దత్తు యితర రాష్ట్రములకు దావత్తులు బలముగనే యున్నది. తెలంగాణలో వారు సగముస్థానముల వాక్రమించిరి. అవ్వకు లిటనుప్రభువు ప్రభుత్వవిధానము ననుసరించి వారి నాయకుడగు సి. ఆర్. దాసుగారి మంత్రి నేన నిర్ణయింపునని కోరెను. దాసుగారు ఉద్యోగముల వగిరించి వానిని ప్రతిష్టంభమునకై వినియోగించుట యుక్తముగాదు. అనుభవముచే అంగీకరింపలేరేరి. ఇప్పుడు విశ్వసనీయమైనట్లు అవకాశము గాంచుటవలన అయిన తనకార్యక్రమమును సంగించుకొని కాననసభయే సంస్కరణముల సభివృద్ధిచేయుటకు పయోగించునన తలంపవచ్చును. ఇక్కార్యమునందు మితవాదులు కొంతవరకు సహాయము జేయవచ్చును కిద్దవా ఆయన భారతప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకులు శాసనసభల అంగీకారము లేకుండ పోలిం చునటుల జేయగలడు. భారతప్రభుత్వ విధానాభివృద్ధి యగు కష్టపరిష్కార సమయ ముకుదెంచినని స్పష్టము గాగలదు.

కాంతముగ జరుగవలసిన మతసంబంధము విశదమగుచున్న కొంత యుద్ధేకముతో భంగపరక బడుట విచారకరము.

సంగమునదును స్నానసందర్భము హిందువుల సత్కార ప్రాయములు నిరాదరణ యొనర్చబడే ననియు సంగమునద్ద నెట్టి ఏకాటులును నొన్నబడుట లేదనియు సంగమునద్ద స్నాన మొనర్చుటకు తగినవసతుల సభివారు లొన్నకాలకపోయి రనియు, హిందూమత భావముల నగోచరపరచి రనియు, స్నానము అవిర్యాటులన్నియును బోర్లవారిచే నియమింపబడిన సంఘమునకు దిప్పగింపవలె ననియు దెలుపుచు కృష్ణకాంత మోహన్ గారిక తీర్మానమును చెప్పిరి.

స్వీక్రూగారు, మేజరు బెజుగారు, ఇందులకు కలక్టరుగ వాక్కుగారిని నిందింప వీలులేదనియు, నడియొక్క ప్రవాహమార్గమును నిర్ణయించుట కష్టమనియు నుడిపిరి. గిల్బర్టు గారు ప్రసంగించుచు, అధికారులు తమకే కొలది ప్రయత్నము నొనర్చుచున్నారనియు, నిన్న జరిగిన వ్యవహారములు, ముద్రావచ్చు జనితము లనియు నుడిపెను.

తీర్మానమును నోటునకు బెట్టిగా 17 అనుకులముగను, 4 గురు ప్రతిపాలుగాను సమ్మతుల నొనగుటచేత అంగీకరింపబడెను. (అ||పె)

కాకినాడ కాంగ్రెసు

భద్ర ముము

(కాకినాడ కాంగ్రెసు విషయము అవ్యక్తముగా పత్రిక ప్రత్యేక విలేజుకు (వాసి వ్యాసములలో) ప్రధమవ్యాసమున ఈ విశేష ప్రకటించుచున్నాము.)

కాంగ్రెసు మహాసభ 38-వ సమావేశము కాకినాడ యందు దివ్యుడే యుగిసినది. ఈ సమావేశము ఎన్నియోచారణముల కల్లు ముతల ముఖ్యమైనది చెప్పవలసియున్నది. 1916 సంవత్సరమున ఆంధ్రమహాసభ ప్రధమసమావేశము జరిగినది. అందులకు కాంగ్రెసు మహాసభకు రమ్యమగు తమ స్వరాష్ట్రమున జరుపుటకు ఆంధ్రులు తప్ప నా పదునుండి రి. ఆంధ్రుల ఆహ్వానము అంగీకరించుటనే ఆంధ్రులు తప్ప నామాతో బాగిపోయిరి. వివిధరాష్ట్రములనుండి వచ్చు భారతీయజాతులకు ఆంధ్రుల గౌరవప్రతిభలకు అనుగుణ్యముగ విభమున స్వాగత మొసగి ఎట్టిలాపము లేక కాంగ్రెసు మహాసభకు విజయవంతముగ కొనసాగింపవలయునని ఆంధ్రులు సంకల్పించుకొనిరి. ఎట్టిలాపము లేనివిధమున వారి గాంధీ విశ్వాసము ముతల ప్రశంసనీయుగి నున్నది. కాంగ్రెసు మహాసభ ముదటినుండి తుదవరకు విజయవంతముగ జరిగిన దని ప్రాయశఃకంచుట సంకల్పించుచున్నాము.

ప్రతినిధులు

ఈ సంవత్సరము కాంగ్రెసుకు వచ్చిన ప్రతినిధుల సంఖ్య కొంచెము తక్కువగా నున్నది. అన్ని రాష్ట్రముల నుండి ప్రతినిధులు వచ్చియుండుటచే కాంగ్రెసు ప్రతినిధి స్వరూపమున అక్షేపించుటకు ఏము లేదనియు, సరిపాద్మరాష్ట్రమునుండి, అసామనుండి కొంతమంది ప్రతినిధులు వచ్చియుండిరి. బర్మా నుండి 55 మంది, కర్ణాటకమునుండి 250 మంది, కేరళ నాడునుండి 330 మంది, మధ్యప్రదేశ్ రాజ్యము (హిందూస్థాన్) నుండి 60 మంది, విజాపరనుండి 70 మంది, గుజరాతునుండి 80 మంది, ఉత్తరప్రదేశ్ నుండి 50 మంది, బెంగారాష్ట్రమునుండి 115 మంది, కేంద్రప్రదేశ్ నుండి 20 మంది, ఢిల్లీ, సింధు, సరియుక్త రాష్ట్రముల నుండి చాలామంది నూరుమంది, మహారాష్ట్రమునుండి నూరుమంది, విజాపరనుండి 10 మంది ప్రతినిధులు వచ్చియుండిరి. ఆంధ్రరాష్ట్రపు ప్రతినిధుల సంఖ్య 360. మొత్తము మొదల 1600 మంది ప్రతినిధులు సభకువచ్చియుండిరి. 4500 మంది సభ్యులను సభ్యులుండిరి. సామంతలు, కిషన్లు, పంచములకు, అకాలీకు 500 టిక్కెట్లు ఇచ్చబడినది. 1500 ప్రేక్షకుల టిక్కెట్లు విక్రయమయ్యెను. 500 మంది స్త్రీలు సభకు వచ్చియుండిరి. వీరందఱుకాక ప్రత్యేక ఆహ్వానములు పొందిన భారతీయజాతులకు చేరినవారు కొందఱు వచ్చిరి. మొత్తముమొదల కాంగ్రెసుకుదారమున 18 వేల మంది సమావేశమై యిది చెప్పవచ్చును.

కాంగ్రెసు గౌరవమంతయు ప్రతినిధులతోను ప్రేక్షకులతోను, వలసటివలతోను క్లిరిగినిపోయెను. గాలియు గట్టికట్టబడినది. జనసమగ్ధమున అధికముగనుండుటచే కొన్ని విగిరిపోవుట సంభవించెను. జాతులకురణములకు సంబంధించిన తీర్మానములు అమోదించబడవలసినప్పుడు, జాతియంగీకరణలు పొందునపుడు సంభవించునట్టి వినియోగముల సాధనదాయము. కాని ప్రమాదాదులను జరుగుననిమో అనుభవముతో గ్యూరీయందు యందుకాదు లేకగూడవని అభ్యుత్థులు కొందఱు ప్రతినిధులసంఖ్య ప్రేక్షకులసంఖ్య ముతల తప్పిరముగ నుండెనని చెప్పవచ్చును.

యాత్రకులు

కాంగ్రెసుకు ప్రజాసామాన్యులనుగల విశ్వాసము భక్తి కాకినాడయందు కుప్పముగ ప్రకటించబడినది. వేలవలది పురుషులు, స్త్రీలు, బాలుకుబాలికలు, వృద్ధులు యువకులు, గ్రామాంతరములనుండి గాంధీగారును యాత్రకులతో వచ్చిరి. కాంగ్రెసు ఏర్పాటులను చూచుటకు మహానాథులను చూచుటకు వారియాత్రచేసిరి. అకాలీకులవలనకదన, కాంగ్రెసు ముద్రపాత్రమునుకదన, గాంధీ గౌరవమంతయు. వేలవలది యాత్రకులు కనవచ్చుచుండిరి. గాంధీగారును జరిగినవిగారంగ సభకును హాజరైన ప్రేక్షకులసంఖ్యకు తెలియకనేను. ఇట్టివారిసంఖ్య వాదాపు 50 వేలు ఉండునని గణాంక సంఘాభ్యుత్థులు అభిప్రాయపడి గాని వీరి సంఖ్య 50 వేలకన్న అధికముగనుండునని నేను అభిప్రాయపడుచున్నాను. కాంగ్రెసు మహాసభయందు వచ్చిందందు విషయముల తెలిసికొనుటకు కాంగ్రెసునుందు అమోదించబడిన తీర్మానములను వినుటకును వీరుతప్పనాపక్షముండెనవారు వివిధరాష్ట్రములనుండి వచ్చిన ప్రజాసభకు హాజరైన మహాసభయును స్వరాష్ట్ర సుపాదన కై ప్రతినిధులయొద్దను యాత్రకులందఱు గ్రహించిరి. తప్పనాపక్షములకు వీరి గాంధీగారును మహాసభకు జేయ మున్నును జరిగినవిషయములు విన్ను ముట్టుకొనెను.

భద్ర ముము

గాంధీగారు మంతయు ఉత్తమముగ నుండుట నేతానందకరముగ నుండెను. కాంగ్రెసుకుదారము భద్ర మతో జేయబడినది. సామాన్య రైతు మొదలు మహానాథులవరకు ఆంధ్రులందఱు భద్రమ ధరించిరి. భాతీ ప్రదర్శనమునందు భాతీబట్టల దుకాణములందు వివిధ రాష్ట్రములందు తయారచేయబడిన భద్రమండెను. అంతకును ఆంధ్రదేశకున తయారైన భద్రలే అధికముగ నుండెను. అన్ని వైపుల భద్రమంతాకాతే ప్రతిభులందఱు కుభ్రమగు భద్రమ గుడ్డలను ధరించియుండిరి. గాంధీగారునుకయుభద్రమను ధరించు నుండెను.

ప్రతినిధులవైఖరి

మహాసభకు వచ్చిన ప్రతినిధుల ప్రవర్తనమువైఖరి ప్రశంసనీయుగి నుండెను. భిల్లిమహాసభకు ఇతరమహాసభకు చేరినవారి కాకినాడయందు నుండునైరి. ప్రతినిధులందఱు తమ వాద్యముల గ్రహించి ప్రవర్తించిరి. జాతీయ పున్నర్యాజమునకు కాంగ్రెసు ప్రతినిధుల వచ్చి చెందుట అనవరతమనియు, దేశమునకు కాంగ్రెసు మూలముననే మోక్షము కలుగవలయునను సభ్యులను ప్రతినిధులు ప్రేక్షకులు ఎల్లరు గ్రహించిరి. కాంగ్రెసుకు విశ్వమండలయు నని ప్రతినిధులందఱు సంకల్పించుకొనిరి. అంగ్లోపాలాదారి వారి తీర్మానములను అభ్యుత్థులచేత అమోదించబడుటచే ఇందులకు నిదర్శనము.

జాతులకురణము అందు ముఖ్యముగ అభ్యుత్థులయెడలను సంభ్యులు తమకు గల సంపూర్ణ విశ్వాసమున ప్రకటించిరి. తామ పూర్వారావరదాయముడగు మహామృదీయుడని మహామృదాతీ గారు చెప్పవచ్చును. కాంగ్రెసుమహాసభవారు ప్రవర్తించిన విధములకుల ప్రశంసనీయుగి నుండెను. మహామృదాతీ గారు మరల భర్తముల కన్న అధికముగ దేశ భర్తములను పాటించి అన్ని ప్రేక్షకుల యొక్క సమగ్ధ విశ్వాసమును పొందుకొనిరి.

వీరవిల్లితాలూకా మహాసభకు విజృంభి

1920 సంవత్సరములో కొత్తవల్పులో జరిగిన 15 వయదల సభలో మనము మనతాలూకాలోని నూతుకులగ్రామమునకు 16 వ వయదలసభను ఆహ్వానించితిమి. కారణాంతరముల చేత నిరతరమున సభను జరిగవలసిపోతిమి. ఈ 16 వ వయదల సభను మాడుకుల గ్రామములో జరుపు విషయమై. అలాగియు జరిగెను. మనతాలూకా సంఘమును యేర్పరచుటకును, మందల సభాభ్యుత్థులను సేర్పరచుటకును, ఈనెల 26, 27 తేదీలలో వోడవలములో సభ జరుగును. కావున తాలూకా మహాసభ తెల్లకు నడుచేసే సభను జయప్రథముగా జరుగవచ్చునని.

మాడుకుల, } భిల్లి యజ్ఞనారాయణకర్త.
12-1-1924 } కి సతారామయ్య.

చెన్నపురి కార్మి రేషను నోటిసు

గడచిన సంవత్సరములో వానలు సరిగా కురియవలసిన రేషనులు చెల్లువునందు నీరు 1-1-24 తేదీన గడచిన 5 సంవత్సరములుగా సదకు లేదిన మూలములగానుండు! దానికంటెరు చూపుకొన్నవగానున్నది. గాన ముఖ్యకొట్టములలోని నీరు తిరిగి వానలు కురియునంతవరకు తగ్గించబడినదని చెన్నపురి ప్రజలకు యిందుమూలముగా తెలియజేయుచున్నాము. తిరిగి వానలుకుటేసి చెరువులో నీరు అమితముగా ఎక్కువరకు చెల్లువులోని నీటిని నిలువజేయుట ముఖ్యము. ఈవిషయములో ప్రజలందఱు జరిగి నీరు వృథాపోనీయక, మిక్కిలిమితముగా వాడుకొనుచు సహాయపడవలెను. గృహలోపయోగమునకు తప్ప తోటలకు, యితరవసులకు నీటిని ఉపయోగించకూడదు.

ఈ మాత్రము చేసిన మరల వానలుకురియులోగా పట్టమునకు నీటిసరఫరాను యింకను తగ్గించనవసరముండదు.

విశేషధనములు, చెన్నపురి } జి. టి. బోగ్,
11-1-24 } క. వి. ప. క. ర.

వేలము! ప్రకటన వేలము!

మా ఆఫీసువద్ద నిలువవున్న కేకండు హండు ఫీటన్నులు, దాగుకాల్పులు, పెట్టెబండ్లు, వాటి తాలూకు సామానులు, మోటారు సయికిల్లు వాటి తాలూకు సామానులు వచ్చెరా పాతబండ్లు అన్నియు యీనెల 26, 27 తారీఖులందు ఉదయం 11 ఘంటలకు బహిరంగముగా వేలము వేయబడును. గనుక కారలసినవారు వచ్చి పాడుకొనవలయును. మోటారు అందు జనరల్ యుజినిరింగు కంపెనీ, బెజవాడ.

మోహిని తైలము

శ్రీ పురుషులకు వాడుటకు యోగ్యమైనది. పెదమనకు, కంటికి చూడనిది, నుండరుల మోహినితైలములకు ప్రాధమ్యము కరులను తెంచును. ఈ తైలములు గల నీనె 1-5 అదాలు 0-12-0యంతక.

దంత చూరము

మండ్ల పోటుకు తీపులకు మంచిపొడుము. చక్కని డబ్బీ 1-5 0-2-0; దబ్బా 1-5 1-4-0.

తామర తైలము

లామర, తీట, దురద మొదలగువాటికి మంచిమందు వేలకు వేలు డబ్బాలు విక్రయము. నెల 0-6-0 అవ్వతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

SRI BHARATI CHITRAKALA BHAVANAMU.

Patronized by Maharaja Sri Rao Venkatakurumara

Mahipati Surya Rao Bahadur C. B. E.

Maharaja of Pithapuram

విలాసవారి (Station) Rajahmundry

Prepares the following to the entire satisfaction of customers at reasonable prices.

1. Portraits of all sizes in oils (Bust to Life) Soap Ins
2. Classic, Puranic and original picture నవ్యులను ns all purely Indian in oil and water colours.
3. Original Descriptive and comic desi picture card advertisements (In c
4. Curtains and Sceneries and other st
5. Bromide Enlargements (in all size

For Madras and Calendar publications and Black & White).
For Malabar in colours for Theatres.
Trichinopol

Coimbatore RMS APPLY TO
EAP IMITATION HYKARLU RAO.
ARTIST
RAJAHMUNDY.

